BUDAPEST, 1942. DECEMBER 23. — II. ÉVFOLYAM 52. SZÁM.

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

Ára 20 fillér

A bártfai Szt. Egyed templom főoltárképe (15. század)

KARÁCSONYI

Hóvihar tombol a nagy orosz pusztákon s metsző, hideg szél táncolja körül a magyar honvéd őrhelyét valahol a Don vidékén. Arcába vágja a havat és vastag, nehéz szőnyeget terít le a pusztákra . . .

Karácsony van! . . . Szürke napok, hideg éjszakák, kemény harcok között érkezett meg a pusztákra a szeretet ünnepe. Nem sokat változtatott az egymást követő napoknak férfi szívét és harcos erejét egyformán próbára tévő keménységén; az ellenség nem ismeri sem a szeretetet, sem Isten lelket melengető tudatát s az őrség éppen olyan éber, az őrjárat éppen olyan küzdelmes, mint szürke hétköznapokon!...

A Don vidékén egy szebb holnapért, a magyar tűzhelyek melegéért áll a harc! A magyar honvéd

ROHAM
A HÓVIHARBAN!

(Varsányi Ferenc századosharctéri rajza a Magyar Futár számára.)

1.

2.

ÖRJÁRAT →

Indul a hóviharos pusztára a jó, meleg téli szálláson. Ünnepet, megállást nem ismer az ellenfél, most csend van, de a honvéd-őrjárat karácsony ünnepén is végigjárja a front-szakaszt . .

←

és a rombadőlt házak, kifüstölt partizánfészkek elhagyott szovjetfalvak között éles szemmel figyeli az ellenség minden mozdulását

Fegyverük kézben, szükség is van rá: gyanús mozgolódást vesznek észre a part felől . .

. . . es éberen feszült figyelemmel kísérik a dunaparti ← dombokat .

. . azután futólépésben rohanják meg az egyiket, ahol jobb fedezék mögül, biztosabban és több sikerrel vehetik fel a küzdelmet az ellenséggel

↓

5.

3.

4.

ŐRJÁRAT

állja a harcot... de ma utánnanéz az északról délnek száguldó viharnak és gondolatban, lélekben ő is arrafelé száll: délfelé, hazafelé, szerettei, otthona felé!... Otthon most halkan, imádsággal ünnepelnek s a féltő sóhajok, az apákért, fiúkért, testvérekért szálló könyörgés mellett ide szállnak a lelkek a Don hóviharos, hideg partjára!...

Ilyen a magyar karácsony 1942 telén! Az ünnepből most csak az ima lett valóság: az öröm akkor ragyog majd fel az otthoni asztalok fölött, ha győztesen és boldogan hazatérnek Ők is azokba az otthonokba, melyeket erejükkel és vérükkel ott védtek meg a messze kanyargó Don partján!...

6.

7.

AZ ŐRJÁRAT ... már nyugodtan figyeli a pusztaságot, a partmenti mozgolódás hamar elült, az ellenség nem számított arra, hogy éberen őrködnek és visszafordult az első puskalövések után ... A hátulsó állások legvédelmi osztagának sem akadt sok dolga...

8.

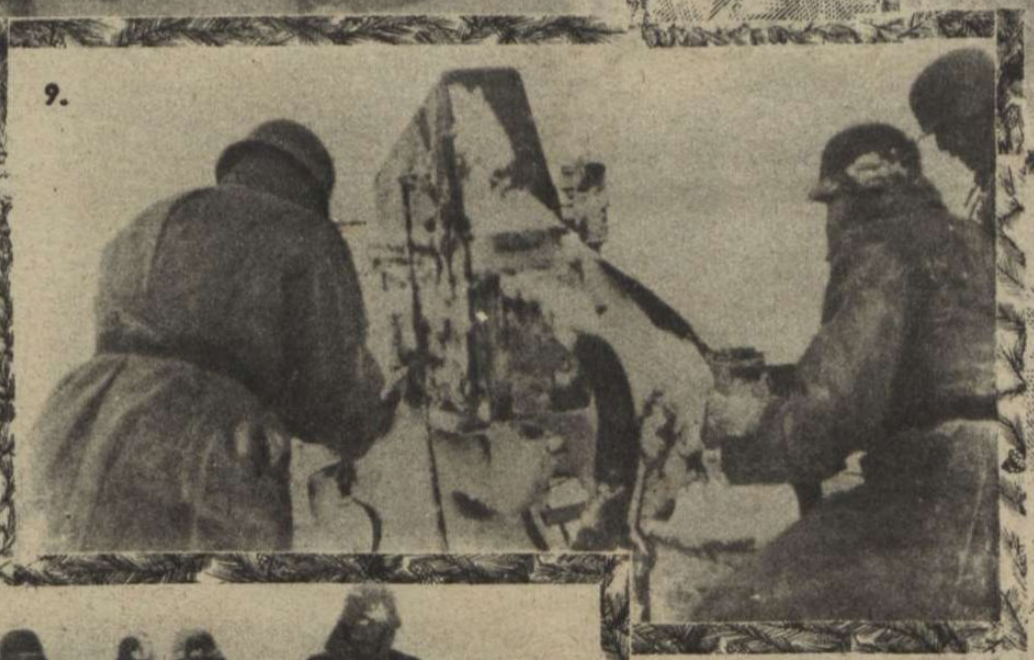

9.

... hogy kellően fogadhassák az ünnepen is a hivatlan vendégeket

Az őrjárat is „hazafelé" indul a téli szállásra. Csendes nap volt a mai: nem ilyenhez vannak szokva a donmenti harcokban keményre edzett honvédek!

... pedig a riadó jelére percek alatt állították harcrakész állapotba a vastag hótakaró alól a gyorstüzelő ágyút ...

KARÁCSONY A HONVÉDEK TÉLI SZÁLLÁSÁN!

Benn a fedezékben egy kis fenyőág, egyetlen kis gyertya pislogó fénye: ilyen a honvédkarácsony a messzi Don partján! Innen száll haza a gondolat és ide száll az otthon elmondott imádság is!

(Dinnyés Károly rajza.)

10.

11.

A téli szállás hívogatva várja vissza az őrjárat legényeit! A mélyre ásott, kívülről jelentéktelennek látszó kalyiba a honvédek jól berendezett téli szállása; itt hűzódnak meg hétköznapon is és karácsony ünnepén is a hideg, a hó és a vihar elől!

A VILÁGHÁBORÚ FŐHADSZINTEREI

KARÁCSONYI

DINNYÉS KÁROLY

Tizenkét hónapon át fővárosunk a többi nagyváros rohanó életét éli: a mindennapos kenyérért, megélhetésért vívott szünetnélküli küzdelemben nincs megállás, nincs pihenés! Az emberek mogorván sietnek el egymás mellett, türelmetlenek, barátságtalanok, — nincs se kedvük, se idejük arra, hogy egymás ügyes-bajos dolgával törődjenek . . .

De pár nappal karácsony előtt minden esztendőben csoda történik! Aki ilyenkor kint jár az utcán, az meglepődve látja, hogy nagy sürgés-forgás közepette mosolygós arcú emberek sietnek kis csomagokkal megrakodva, — a boltok kirakataiban játékhalmazok kísértik a gyerekeket, a mamák alig tudják továbbvinni őket. Még a leaszerényebb pénztárcában is akad pár fillér, amit a gazdája az ünnepekre

Akár Budáról, akár Pestről nézzük: ezt a képet, sohasem lehet megunni. Más friss, tavaszi reggeleken, más, ha őszi eső csapkodja az utcákat, — nyáron kéken csillog a Duna és rézkarchoz hasonlít a Vár a sok kis házzal ilyenkor télen.

*Az esti szürkületben homályosan rajzolódnak ki az épületek, — a távolban az Erzsébet-híd karcsú körvonalai vesznek el a ködben. Lehet hogy holnap reggelre puha, fehér hótakaró **borít mindent** . . .*

A tavalyi ruhácska elkopott már, jó lenne, ha újat találnánk a karácsonyfa alatt! . . .

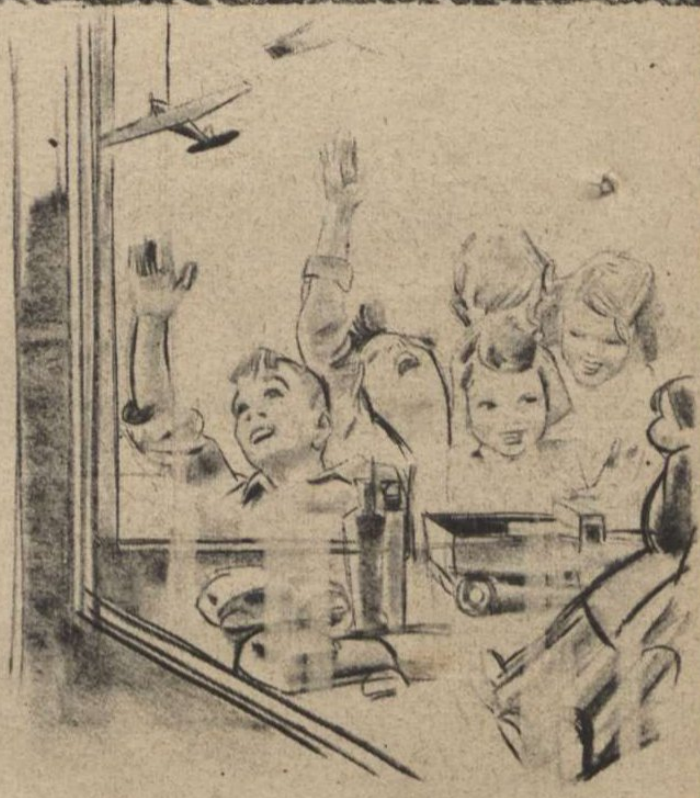

Olyan mint az igazi! Fiúk, lányok lelkesedve figyelik a körbe repülő, zümmögő kis masinát . . .

«Azt a szőkehajú babát hozza el a Jézuska . . .»

Nagy a sürgés-forgás a Váci-utcán.

BUDAPEST
rajzriportja

kunorgatott össze, — **akármilyen csekély is az ajándék, ha jó szívvel adják, többet ér minden drága, léleknélküli meglepetésnél.**

Alkonyatkor felgyúlnak a lámpák, — aki mostanáig munkahelyén volt, az siet, hogy megvegye, amit kiszemelt magának. A budai Dunapart lassan beleolvad a téli ködbe, a szürke házsorok békésen álldogálnak fehér hósipkájukban. Egy-egy hajó kürtje harsan fel a folyón, — a villamosok csilingelnek, a körutakon egyre több a járókelő. A gesztenyés-néni harsány hangon kínálgatja a forró sült tököt, marónit, — sötétzöld felvidéki, erdélyi fenyőtől illatos a levegő.

A béke és szeretet nagy ünnepe megszépíti, kisímítja Budapest ezer gondtól, bajtólráncos arcát...

Ünnepel a magyar munkás. Értelmes, okos tekintetén visszatükröződik a karácsonyi gyertya áhítatos fénye. Egész esztendőben szünetnélkül, keményen dolgozik, — az ő vállán nyugszik a belső front, a termelés zavartalan menetének folytonossága. Az ország elismeréssel, szeretettel és megbecsüléssel fordul a kötelességét ereje minden megfeszítésével teljesítő magyar munkásság felé.

A jövendőbeli katonák feszülten, figyelve lesik Jóska bácsi minden szavát, — hogyisne, amikor egyenesen a Don partjáról jött haza szabadságra!

Haditanács a karácsonyfa alatt. Eleinte mindenki gondosan őrzi saját ajándékát, — a világért ki nem adná a kezéből, de később már javában áll a közös játék.

Ma még csak álmélkodva bámulják a sok csillogó díszt. Holnap már a cukorkára kerül sor, az üres papírt persze szépen, gondosan visszacsavarja minden rendes gyerek...

Békés utcarészlet az ünneplő külváros házai közül. Ezekben a házakban kevesebb a fény, a csillogás, talán szerényebbek az ajándékok is, — de a szívek éppen úgy dobognak, az ünnep öröme éppen olyan áhítatos és a szeretet éppen olyan

csodát hozott az emberek közé, mint a legnagyobb palotákban. Itt is magyarok, dolgozó, munkás, érző és szépet, igazat, jót kereső emberek laknak; adjon Isten nekik is boldog Karácsonyt!...

TÁBORI SZÍNHÁZ

Pár héttel ezelőtt vitéz Tolnay Andor és a frontszínház tagjai, — köztük Kiss Manyi, Utry Anna, Kertész Dezső, Lászlóffy József és még sokan mások, — útra keltek, hogy a Don-mentén küzdőkhöz elvigyék a régóta nélkülözött magyar nótát, vidámságot, szórakozást. Nem lekicsinylendő dologra vállalkoztak ezek a lelkes magyar színészek, mert bizony sok kényelmetlenséget, lemondást jelent az a háromhónapos út, amelynek során végiglátogatják a magyar arcvonal minden szakaszát. Elhagyott iskolákban, mozikban, nagy csűrökben ütik fel sátorfájukat; derék honvédek segítkeznek a színpad összetákolásánál, nagy izgalmak közepette szerelik fel a lámpákat, — a díszleteket fenyőgallybólfont kerítések jelzik, — de estére minden elkészül s a „függönyhúzás" előtti percek itt is éppen olyan izgalmasak, mint akármelyik otthoni színházban. Vagy talán még jelentőségteljesebbek is. A kezdetleges színpadra kilépő színész tudja, **hogy a zsúfolt terem közönsége hónapok óta a legnehezebb helyzetekben mutatta meg, hogy méltó kezekben van a magyar fegyver...** A rátapadó csillogó tekintetek, a felzúgó tapsvihar, kirobbanó jókedv és lelkes tetszésnyilvánítás közepette egyszerre eltörpül minden nehézség és a magyar színész úgy érzi: **hogy tehetsége, tudása legjavát kell adnia, mert sohasem játszott még erre érdemesebbek előtt...**

(Jánossy Endre képriportja.)

A mindenfelől összesereglett vöröskeresztesnővérek és honvédek zsúfolásig megtöltötték a termet

A frontszínház tagjai Kiev havas utcáin

Nagy izgalmak között készült el a világosító-berendezés. Nagy üggyel-bajjal szerelték fel a fiúk a lámpákat, reflektorokat, — a végén mégis minden rendben volt

Ez a szőke fiú már odahaza is látta Kiss Manyit, nem csoda hát, ha régi ismerősként örül most a pattogós csárdásokat daloló művésznőnek

Mosolygó nézőközönség figyeli a színpadi mókákat. A frontszínház szereplőinek legszebb elismerése, leggazdagabb tizetése az a két-három óra, amely alatt honvédeink a messzi idegenben úgy érzik, mintha otthon volnának...

Tavasz, május, virágillat, madárfütty... nagyon messze esik most ez ebben a téli, kemény világban. Mégis jólesik hallgatni a szőke kislányt, aki erről énekel fent a színpadon

Zene... az ismerős hangok közelhozzák az otthonhagyott világot. Meghatódottság, emlékezés világítja be a figyelő arcokat...

Vendégek az előadáson. A beszédet nem értik ugyan, de a magyar muzsikát ők is szívesen hallgatják

Átutazóban csak pár órát tölt itt a Todt-szervezet katonája, — fiatal fiú ő is, örül, hogy egy kis szórakozáshoz jut soronkívül...

Kiss Manyi énekel, — immár hatodszor ugyanazt, mert a nóta igen-nagyon megtetszett a vitéz uraknak...

Valami nagyon fontos dolgot olvashat fel a művésznő, a társa majd leesik a székről, úgy figyeli, — de csak egy pillanatig tart a komolyság, hogy utána annál vidámabban robbanjon ki a kacagás...

HÉTRŐL HÉTRE

V

A megfogyatkozott gyertyákat

a negyedik háborús karácsonyfán gyujtja már ki a megpróbáltatások vasvesszejével vert világ, s felhorzsolt lélekkel ünnepli a Szeretet születését. Lángban áll a földgolyó és az ágyúk mély dördüléseitől nem hallják az öt kontinens lakói az angyali éneket se: „Békesség a földön a jóakaratú embereknek...“ Kétségbe kellene esnünk, ha nem hinnénk, hogy az a mérhetetlen gyűlölet, kapzsiság s az igazságtalanságnak az az egekig csapkodó dühe, amely elborította keserű levében forgó csillagunkat s megmérgezte még a levegőt is, amit beszívtunk, a háború tisztító tüzében most pusztul el és a világ népeinek ez a történelemben páratlan mérkőzése olyan, mint a nyári orkánok, amelyek után termékeny idő következik, s a meggyalázott vetések, lehasogatott gyümölcsös ágak helyett a megmaradtak tizszeres áldást hoznak. Az emberiség mohósága, a birtokon belül lévők gőgje, a megtiport önérzetű, igazságtalan ítélettel elmarasztalt nemzetek ellentétei ütköztek itt össze és csatájukból csak az igazság, méltányosság kerülhet ki győztesen. A langyos béke mármár elaljasította a népeket, a polgári jólétért való reszketés, a meglévő nyomorult javak féltése a mindenbe való belenyugvás halálos tespedését úgy terjesztette a lelkekben, mint ahogy a sivatag foglalja el lassan az oázis zöld szigetét, lépésről-lépésre. Mi lett volna az emberiséggel, ha a bátor és becsületes nemzetek önérzete fel nem kel és pörbe nem hívja a jóllakottakat, kalmárkodókat, spekulánsokat. Tűzjeles nagy eszme született a mi számunkra is az idők méhéből és értelmét látjuk már életünknek, hiába ráncolják homlokukat az elmaradt világ utóvédjei, hiába intenek bennünket óvatosságra. A karácsonyfán bátortalan fénnyel pislákolnak a háborús gyertyák, kalácsunk kisebb darab ezen az ünnepen, mint máskor volt, de a gyenge fénynél mégis egy szebb jövő körvonalait látjuk s a csaták égzengető zaján túl hallani véljük már a békesség énekét. Azét a békességét, amelyet az emberiség feláldozott férfiéletek százezreivel vásárol meg eljövendő nemzedékek számára végzetétől...

A magunk ügyében

nem szoktunk megszólalni ezeken a hasábokon, s most se tennők, ha a magyarországi liberalizmus, s a maradék zsidó érdekeket védő kis kotériák sajtója kopófalka módjára nem vetette volna rá magát egy heves és naiv fiatalember rágalmazási pörére. Bennünket gyanusított meg egy bizonyos Sennyei Ákos nevezetű joghallgató azzal, hogy „idegen zsoldban állunk“, s mikor a meggondolatlan ifjút megrabolni szándékolt becsületünk védelmében a bíróság ítélőasztala elé állítottuk, ez a sajtó a régi idők jól fejlett technikájával igyekezett a maga módján kihasználni az ügyet, s burkoltan, ügyes mellébeszéléssel, nehogy véletlenül rajtakapható legyen ugyanazon a bűnön, amit Sennyei Ákos fiatalember elkövetett, sunyin beállítva a tárgyalásról készült „tárgyilagos beszámolót“ — megkezdte a kis jogász rágalmait. Most a bíróság ítéletet hozott az ügyben, s elmarasztalta Sennyei Ákost rágalmazás vétségében, ítéletének indokolásában megállapítva: „A Magyar Futár szerkesztőségéhez küldött levél olyan súlyos tényállításokat, illetve ezeken túlmenően olyan ügyesen összeállított gyanusításokat tartalmazott, amelyek ebben a korban, — már tudniillik a vádlott korában, — a bíróság előtt szinte hihetetlennek tünnek fel. Lényegében arról van szó, hogy idegen tőkével alapította és tartja fenn a főmagánvádló a lapját, idegen szellemben szerkeszti, tehát idegen zsoldos. A vádlott által részben kért, a főmagánvádló által pedig nemcsak hogy nem ellenzett, de ugyancsak indítványozott valóság bizonyítása során egyáltalán semmit sem sikerült bizonyitania Sennyei Ákosnak a rágalmakból és gyanusításokból. Tényként állapította meg ellenben a bíróság, hogy az ellenbizonyítás minden vonatkozásban sikerült, s hogy a Magyar Futár olyan példányszámban jelenik meg megindulása óta, amelyet laikusan számításba véve se volt szükség idegen pénzekre, vagy akár belföldi tőkére sem.“ Nem hisszük, hogy ezt az ítéletet viszontlátnánk abban a sajtóban, amely egy meggondolatlan fiatalember szereplési vágyából keletkezett ügyet arra próbált kihasználni, hogy bennünket aljas gyanusításokkal illessen...

Két nádszék

vagy egy bánatosan kidőlt oldalú szekrény a bútorzat azokban a lakásokban, amelyeket éppen olyan ügyes, mint lelkiismeretlen ügynökök, s a héber háztulajdonosok finom együttműködése annyiért bocsát áruba, amennyiért pár esztendővel ezelőtt tisztes kis családi házat vásárolhatott a magyar tisztviselő, vagy munkás. A becstelen visszaélések, hitvány üzletelések olyan orgiája folyik Budapesten a lakásfronton, hogy ahhoz mérten a lelépési díjas, ugyancsak szépen zsaroló, az emberi szorultságot végtelenségig kihasználó huszas évek hiénáinak minden mesterkedése altruista tevékenységnek tűnik. Nem lehet emelni lakbéreket? A zsidó furfang most is megtalálja a módot, hogy a rendelkezések józan paragrafusai közt kibujjék! Ezekkel a szánalmas nádszékekkel, ócska szekrényekkel, szomorú állapotú asztalokkal „bútorozza be“ a szobákat, s olyan áron sózza a hajlékot kereső magyar családok nyakába, amennyiért a legelőkelőbb asztalossal készíttethetne bárki magának műbútorokat. Felhajtó ügynökök siserahada zsarolja a családapát, aki kétségbeesetten járja a várost, de sehol se állnak vele szóba a megbízható ágens nélkül, hogy aztán a rendszerint zsidó tulajdonos, mikor felvezetik eléje az áldozatot, szemrebbenés nélkül kérjen két-háromezer pengőt a rokkant lábú karosszékekért, s a kidőlt hátú ruhásszekrényért... El kell már végre határozni, hogy ezt a szemérmetlen üzletet megszüntetjük, s a nehéz időknek ezeket a vámszedőit vagy lakat alá tesszük, vagy kivesszük kezükből e hitvány üzletet. Szervezzék meg a lakáshivatalt, állítsanak Budapesten és vidéken is, ahol semmivel se jobb a helyzet, mint a fővárosban, kormánybiztost a lakásügyek élére, a héber ügynökökkel és háztulajdonosokkal pedig számoljanak le úgy a hatóságok, mint az árdrágítókkal, vagy a feketepiac hiénáival. A keserű tapasztalatok, amelyeket eddig szereztünk, azt mutatják, hogy nincs más megoldás, s minél hosszabb ideig tünődünk, tehetetlenkedünk, annál több magyar család esik zsákmányául a zsidó mohóságnak, annál több ügynök tollasodik maga is háztulajdonossá, vagy tőkepénzessé a konjunktura örök törvényei szerint. Mert az is a korszerű szociálpolitikához tartozik, hogy ne engedjük szabad prédává válni az otthon négy fala közt se a tisztességes magyar dolgozókat, s ne akkor akarjunk lecsapni az élet vámszedőire, mikor már learattak minden hasznot, kiuzsoráztak mindenkit, akit akartak, s amikor a pénz boldog birtokában lemosolyoghatják késő erőfeszítéseinket.

EGYEDŰL VAGYUNK
és
MAGYAR FUTÁR

műsoros irodalmi estje a

VÖRÖSKERESZT JAVÁRA

1942 december 29-én d. u. 5 ó. 30 p.-kor
a Pesti Vigadóban.

Műsor: Oláh György, Páger Antal, Rajniss Ferenc, Mécs László, vitéz Imrédy Béla.

Jegyek elővételben Teréz-krt 24. szám alatt és a szerkesztőségekben kaphatók.

AZ ELŐADÁST A VENDÉG SEBESÜLT HONVÉDEKRE VALÓ TEKINTETTEL PONTOSAN KEZDJÜK!

Heti Zs-krónika:

Deutsch Elemért letartóztatták, mert textilt árult a Garay-utcában. Ilyen ez a barbár antiszemita világ, már azt se akarja megengedni, hogy a szegény zsidó mások helyett dolgozzék, mint Deutsch polgártárs tette, aki pedig iparengedélyes segédje helyett kezelte a rőföt s kalkulálta a törvényesnél száz százalékkal magasabb árakat... Gellért Edét félévi fogházzal sujtotta a törvényszék nemzetgyalázásért. A zsidótörvénnyel kapcsolatban tett bizonyos kijelentéseket a magyarságra, mert ő már 1929-ben kikeresztelkedett s úgy vélte: mint őskeresztény felháborodhatik a zsidók helyett... Friedmann Ernő ex-vezérigazgató, mint békés ember még a munkaszolgálatos lapátot se akarta a kezébe venni és fél évig sikeresen bujdosott a behívó elől. Most, hogy végre megkerült, az izgalmakat és a postai kézbesítő elől való futásának fáradalmait három hó[nap] alatt tán kipihenheti a Markó-utcában, ah[ová] beutalták államköltséges üdülésre... Rosenberg Ernő éjjeliőrt egy évi és két hó[nap] fogházra ítélték fajgyalázásért. Szorgalmas ember volt ez a Rózsahegyi: éjjel őrködött [a] rábízott izraelita vagyon felett s nappal pihenését áldozta fel a törvény ellen való vétkezésre... Marmorstein Lajos aránylag szerencsésen úszta meg ugyanilyen ügyét: ő csak négy hónapot kapott a törvényszéken, dehát ez a relativitás csak gyenge vigasz... Lampert Sándort egy évre és két hónapra, Kertész Jenőt tíz hónapi börtönre találta érdemesnek a bíróság, azért, mert ők is mindketten idegen kertekben szaggatták a virágot.

VADÁSZKALAND

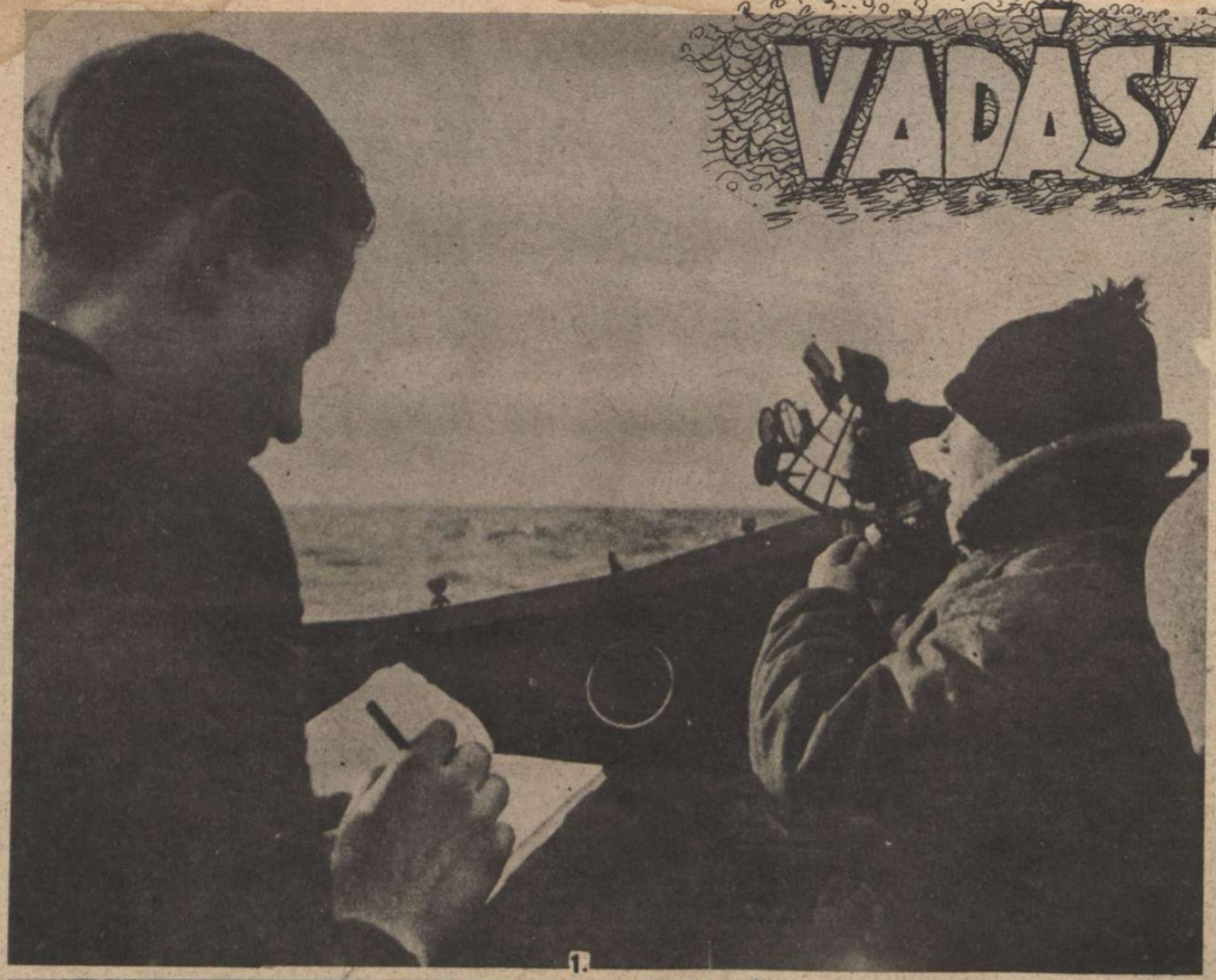

A tengereken furcsa dolgok történnek manapság! . . . A német különjelentések adatai a tengerek régi urai, az angolszász tengeri haderő egykor gögös tulajdonosai sem tudják tagadni; a tenger vadászai, a német tengeralattjárók ijesztő sikerrel pusztítják az angol és amerikai hajókat, hajókaravánokat! Legutóbb 21 hajó süllyedt el, összesen 98.000 bruttoregisztertonna tartalommal és az amerikai hadvezetőség fantasztikus ötletekkel próbálja — legalább az amerikai hiszékeny lelkekben menteni a menthetőt! . . . Világgá röpítették, hogy a „Liberty"-hajógyár egy hét alatt épít össze egy nagy óceánjáró gőzöst — az előkészületi időről azonban nem szólt a jelentés! Az amerikaiak sok mindent elhisznek, de ez . . . mintha nekik is sok lenne! Egy másik jelentés a „fantomhajókról" számol be; ezek betonból készülnek és egyáltalában nem látszanak! Ugyanis olyan mélyre merülnek, hogy nem látszanak ki a vízből! De hiszen az eddigiekkel is az volt a baj! . . . Kétségbeesett kísérletek ezek a tengereken; a tény az, hogy a régi urak uralma megdőlt; a tenger új urai a vizeken cirkáló vadászok, a tengeralattjárók, melyek ellen oly szorgalmasan és oly eredménytelenül termel fáradt és hiábavaló ötleteket az angolszász kétségbeesés . . .

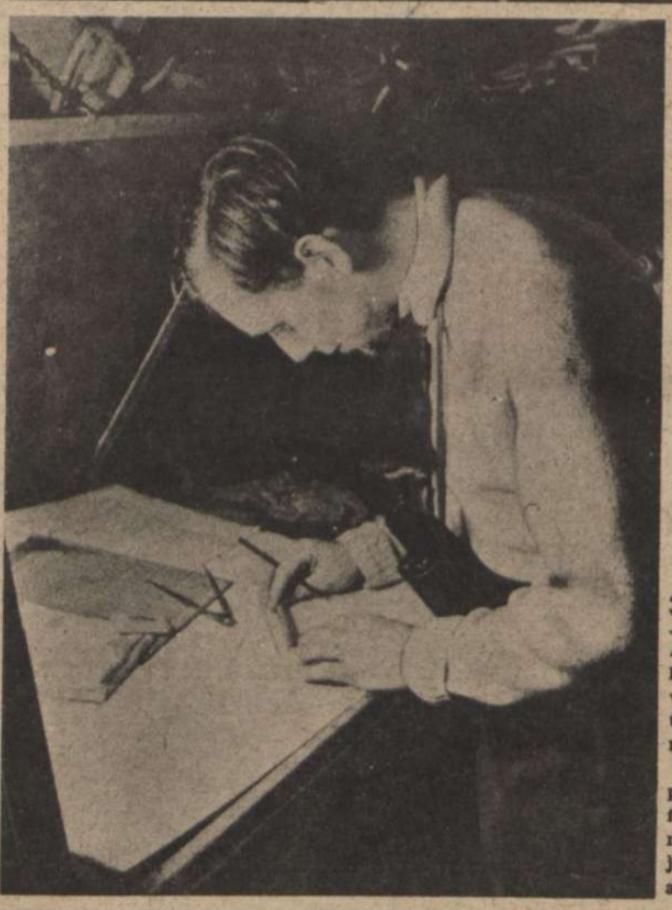

1.
Délután négy óra . . . az őrséget új tiszt veszi át és első dolga sextanssal ellenőrizni a hajó helyzetét

2.
Füstfelhő a láthatáron! . . . A parancsnok messzelátón ellenőrzi a jelentést

→

3.
←
Az ellenséges tankhajó sebességét, távolságát és helyzetét a tengeralattjáróhoz viszonyítva megállapították; pár perces számítás után felhangzik az új parancs. A tengeralattjáró már a víz színe alatt fut tovább . . .

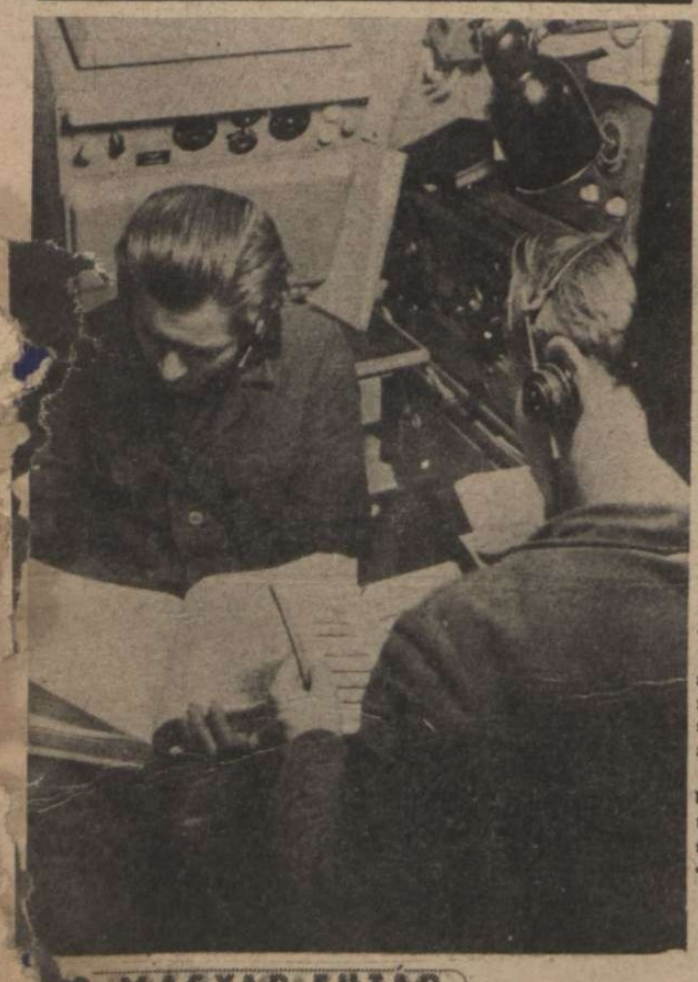

4.
Mekkora lehet az ellenséges tankhajó? A távirász felüti a hajók anyakönyvét és a leadott adatokból, a hajó látható és messziről megállapítható adataiból — kémények száma, hajóorr, hajótat alakja, árbocok száma és elhelyezése, stb. — megállapítja a hajó nemzetiségét, típusát, nagyságát, bruttóregisztertonnatartalmát és természetesen a nevét is

←

AZ ATLANTI ÓCEÁNON

5.

Órák óta tart már a vadászat! Éjszaka van, a soron követ. kezőnek pihenő. órája van, de ő is ott bóbiskol munkahelye mellett, hogy bármelyik percben készen legyen a váltásra . . .

←

6.

A tengeralattjáró láthatatlanul meg. közelítette az ellenséges hajót és lövésre kész állapotban, alkalmas helyzetben van. A parancsnok csak erre a pillanatra várt: kiadja a torpedó kilövésére a parancsot! Utána izgalmas percek telnek el, de ez nem tart sokáig . . .

→

7. . . . hatalmas dörremés zaját hozza idáig a víz és megremeg a tengeralattjáró: a torpedólövés talált! Az éjszakában hatalmas láng csap fel az ellenséges hajóból. Kísérteties látvány, de megnyugtató a győztes számára . . .

↓

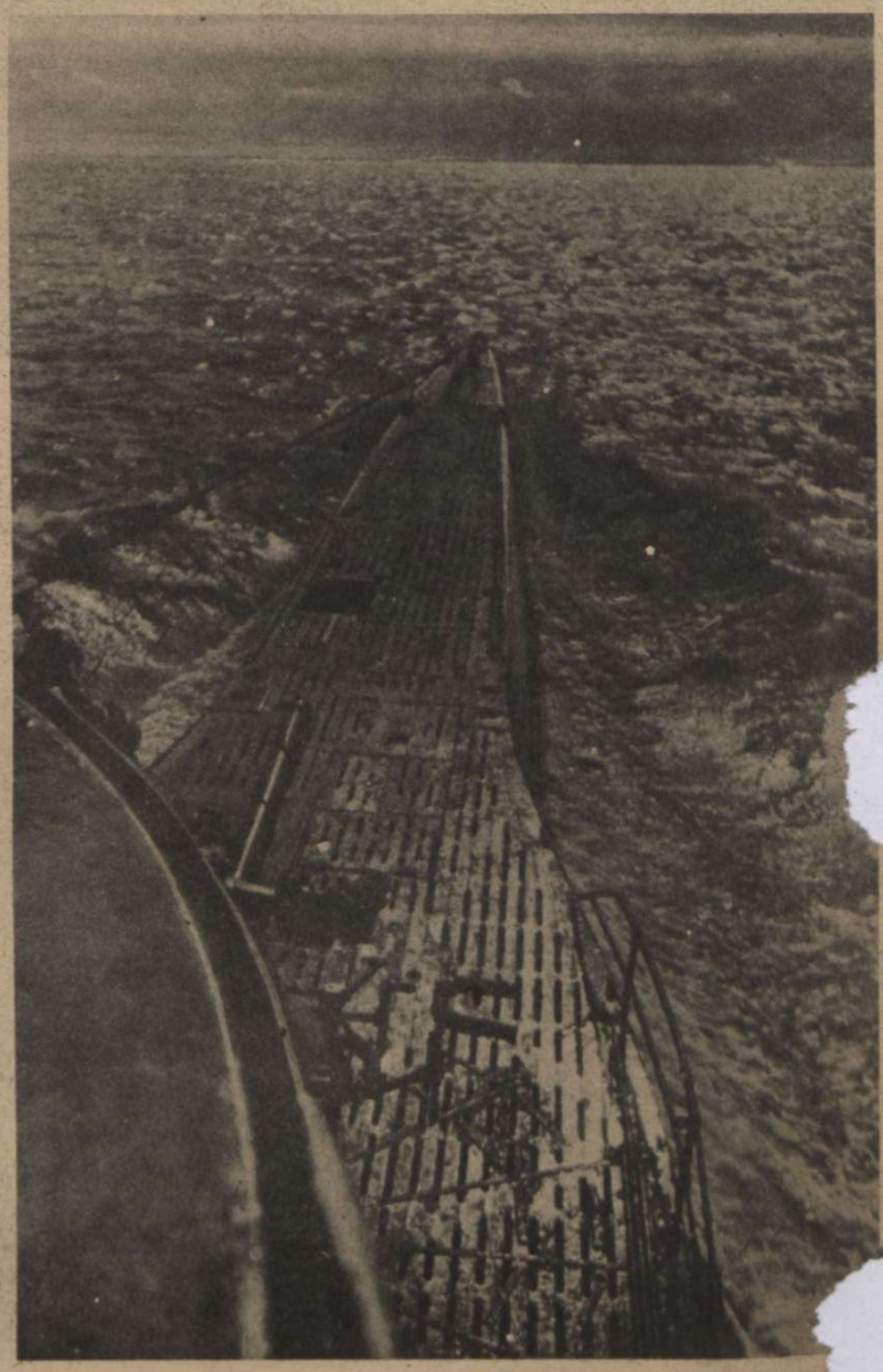

8.

Az eredményes vadászat után. Egy csésze forró kávé és a győzelem tudata feloldja a feszült idegek izgalmát . . .

←

9.

. . . a tengeralattjáró pedig újra a víz színére emelkedik és folytatja izgalmakban, kalandokban gazdag vadászatát a tengereken. Az Atlanti-óceán párás hajnali óráján ismét feszült figyelemmel, éberen őrködve néz végig a tenger láthatárán az őrség . .

→

KORONAŐRVÁLASZTÁS

↑ Az eskü letétele után báró Radvánszky Albert, az új koronaőr beszédben köszöni meg megválasztását

BÁRÓ RADVÁNSZKY ALBERT,
akit az országgyűlés egyhangúan koronaőrré választott

MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJA
személyesen iktatta be méltóságába az új koronaőrt a királyi palota márványtermében. Az ünnepélyes alkalomra a Szent Koronát a korona őrzésére szolgáló páncélkamrából szintén a márványterembe hozták
←

HETI

SZENT KRISTÓF ÜNNEPÉLYT
rendezett egy tanezred

LÁBADOZÓ HONVÉDEINK KÖZÖTT
A külső Váci-úton, egy iskolában készültek lábadozó honvédeink a karácsonyi vásárra; szobrokat, sok-sok játékot, repülőgép-modelleket csináltak a honvédűdülő „pepecselő"-szobájában ... Boldogan, játékosan, csillogó szemekkel örültek munkájuknak és annak, hogy másoknak is örömet okoznak! ... (Kopasz N. felvételei)

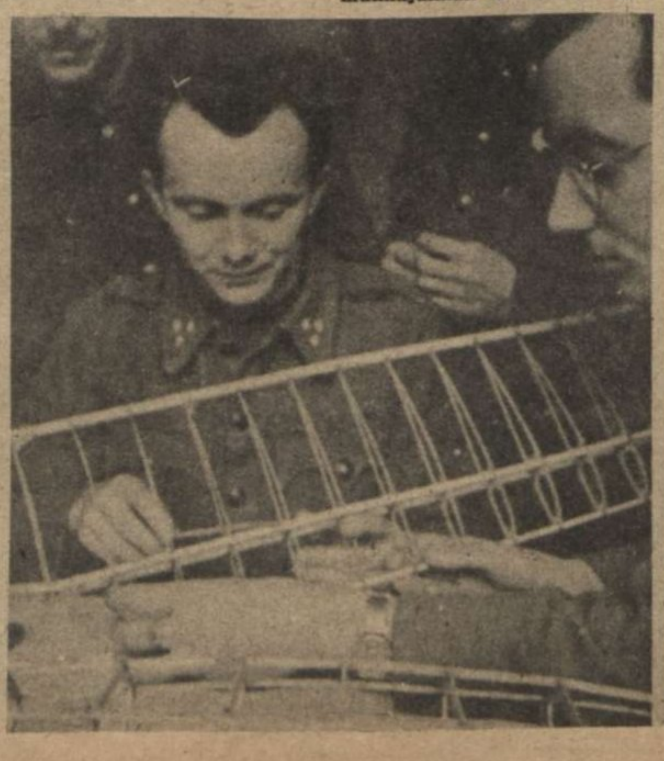

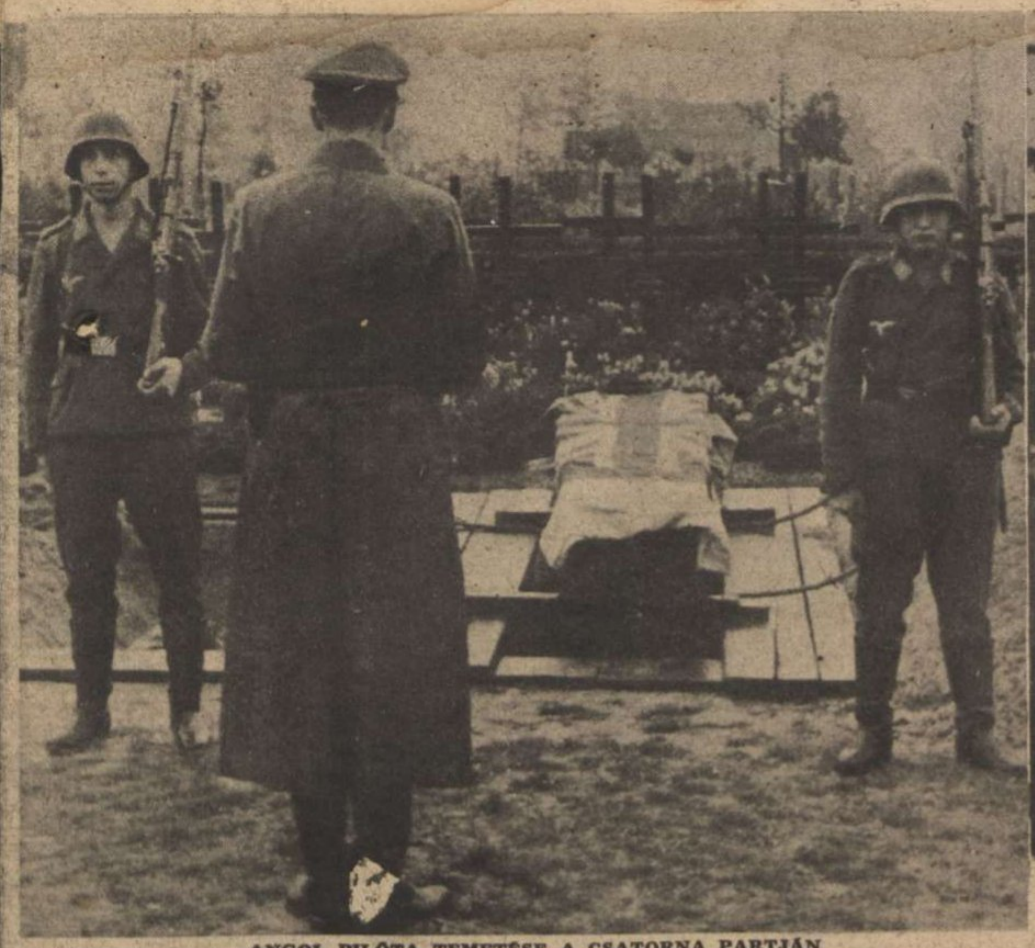

ANGOL PILÓTA TEMETÉSE A CSATORNA PARTJÁN

A lelőtt ellenség koporsóját az a zászló borítja, amelyért életét áldozta; ravatala fölött pap mond imát és némán tiszteleg a győztes . . . A tengelyhatalmak megbecsülik a hőst az ellenségben is és ezen a szomorú képen is megcsillan annak az új világnak tisztább, magasabbrendű erkölcse, amelyért küzdenek . . .

KARÁCSONYFA-ÜNNEPÉLY A HADITUDÓSÍTÓ ALAKULATOKNÁL

A haditudósító század központja karácsonyfaünnepélyt rendezett és a szárazdok mellé beosztott legénység itthoni hozzátartozóit ruhaneművel és élelmiszer-csomagokkal ajándékozta meg a parancsnokság

ESEMÉNYEK

LEVENTE BIRKÓZÓ- ÉS ÖKÖLVÍVŐBAJNOKSÁGOK

Vágó (Bpest) — Budavári (IV. hadtest) küzdelme a görög-római birkózóbajnokságon. Győz Vágó és ezzel a félnehézsúly bajnoka lett

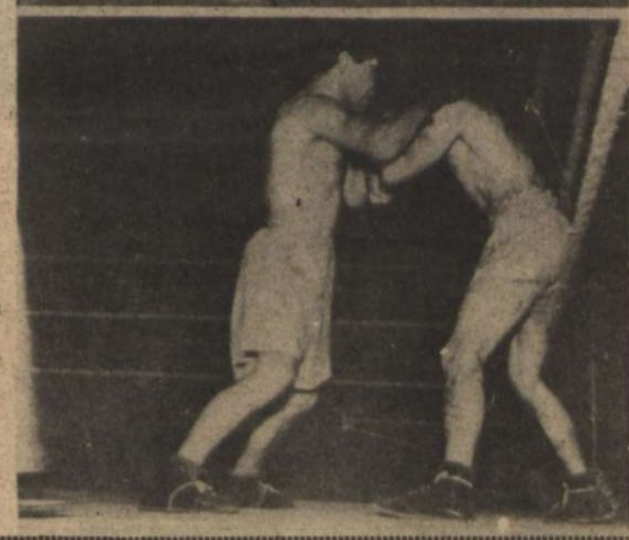

Az ökölvívóbajnokságon Gulyka (I. hadtest) győz Somodi (Bp) ellen

A MOVE SZENT JÁNOS SPORTEGYESÜLET

bajtársi szolgálata a sebesült katonák részére műsorral egybekötött vacsorát rendezett

A NŐI HONVÉDELEM

toborzó hölgyei az Újvárosháza közgyűlési termében esküdtek fel

ÜZENET A FRONTRA

„216/25 tábori postai számra, Vadkerty Ferenc honvédnek üzeni leánya, Mariska, hogy az „öreg" már jól meghízott, szeretnének disznótort tartani, de úgy szeretnék, ha ő is jelen lenne . . . Egyébként mindnyájan egészségesek és sok-sok szeretettel, csókkal üdvözlik!"

AZ ÖRÖK MAGYAR ARC

„Es annyi balszerencse közt,
Oly sok viszály után,
Megfogyva bár, de törve nem,
Él nemzet e hazán..."

THOKÖLY IMRE, kurucok vezére. Hány ilyen merészen előreugró orrú, villogószemű, bajuszos parasztfejet láttunk már!...

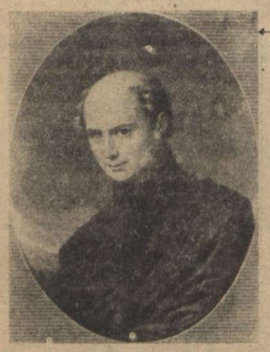

KÖLCSEY FERENC egyetlen hiteles arcképe. Magas homlokának, lefelé keskenyedő arcának tökéletes mása ez a hevesmegyei gazda

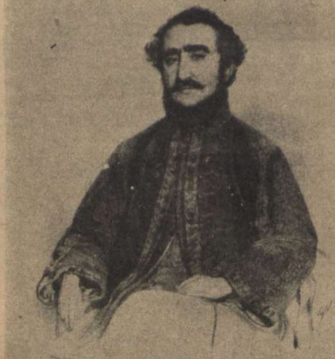

A legnagyobb magyar lelkes, szenvedélyes vonásai gyakran ismétlődnek a dunántúli férfiak arcán. SZÉCHENYIT azonban nemcsak külseje, hanem minden lelki sajátossága is elszakíthatatlanul a magyarsághoz fűzi

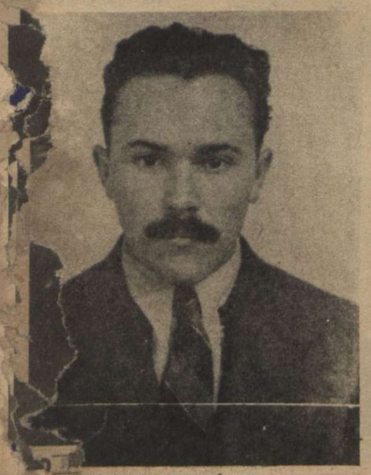

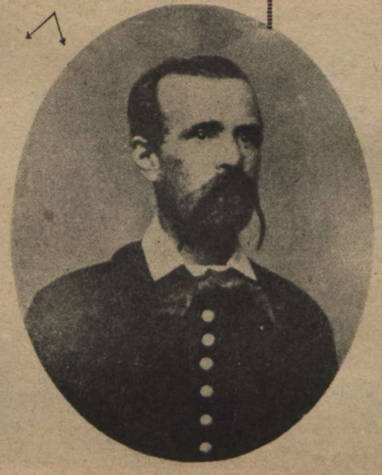

Az ugoros és mongolos magyar fajta keveredése MADÁCH IMRE jellegzetes feje. A mellette lévő kép fiatal férfifején tisztán felismerhető ugyanennek a keveredésnek minden vonása

A Gondviselés a magyarság nehéz és küzdelmes történetének minden korszakában olyan férfiakat állított a nemzet politikai vagy szellemi törekvéseinek élére, akik az útvesztők és zsákutcák tekervényeiből biztos érzékkel találták meg a kivezető utat. A gyászos elnyomatás, tatár és törökdúlás, a megcsonkítások sokszor úgy látszott: már-már győzedelmeskednek rajtunk, — pusztult, veszett mindenfelé a magyar. De újból és újból csoda történt és a honfoglalók késő unokái önmaguk erejéből álltak talpra, — **új vetés sarjadt az elüszkösödött romok felett. Az újjáéledő magyarság önmagából termelte ki vezetőit és ezek a magyar fajtából származó vezetők hűséges és hivatott tolmácsolói voltak mindenkor a nemzet kívánságainak. Bethlen, Bocskay, Thököly, Rákóczi, Széchenyi, Kossuth** emlékét idézzük, de ott fénylik mellettük **Arany János, Berzsenyi Dániel, Csokonay Vitéz Mihály, Balassa Bálint, Madách Imre, Vörösmarty Mihály, Kölcsey, Kazinczy neve is.** Mindnyájuk egy-egy hajtása az ezeréves magyar fának, — minden tettükben, cselekedetükben visszatükröződik sokrétű magyar fajtánk jellegzetes sajátossága. Amint az elsárgult, régi arcképeket végiglapozzuk, úgy érezzük, mintha a komoly tekintetek, szép magyar fejek mindegyikét láttuk volna már valahol, — nemcsak a róluk szóló könyvek képmellékleteként, hanem mindannyiszor, amikor a magyar vidéket, magyar városokat jártuk. Hányszor tekintettünk kutatva egy-egy öreg dunántúli magyar arcába: akár csak **Deák Ferenc** állana előttünk: megfontoltan, komolyan, kizökkenthetetlen nyugalommal. Máskor Biharban váratlanul **Ady** arca villan elénk, néha valamelyik sasorrú, merészkontinetű **Báthory** arcéle rajzolódik ki félreismerhetetlenül a rohamsisak alatt.

A magyar fajta annyi balszerencse között valóban csorbítatlanul őrizte meg testi és lelki jellegzetes vonásait. Különben hogyan volna lehetséges, hogy a találomra kiválasztott nagy magyarok arcmását akár ezerszámra is, azonnal megtalálhatjuk mai magyar népünk sorai között?

A tudomány azt tanítja, hogy a magyarság három nagy alkotóelemből tevődik össze. Az egyik csoportba tartoznak azok a magyarok, akiknek termetük alacsonyabb, fejük kerek, arcuk széles, arccsontjuk erős, — kicsiny, egyenes az orruk, szemük kékesszürke, hajuk hamvasszőke. Természetük fontolgató, megbízható, a rendtől nem tágító, bizonytalan vállalkozásokban nem vesz részt, a kevéssel, de biztossal megelégszik. Ezt nevezik **ugoros magyar fajtának,** — innen a rokonságunk a testvér finn nemzettel is. A másik fajta a **törökös magyar,** a közepesnél magasabb, karcsú, hosszútörzsű, arca lefelé kicsit keskenyebb, orra enyhén hajlott, (sasorr) szeme, haja barna. Természetre mozgékony, hamar fellobbanó, vállalkozószellemű, áldozattól és bármiféle kockázattól vissza nem riadó. Gyakori és különleges része még a magyarságnak **a mongolos elem,** különösen keveredés folytán. **Ez a három fajta alkotja a magyarság zömét: lakosságunk közel kétharmad része tartozik ide.** Természetesen nyomot hagyott fajtánkban az európai fajokkal való évezredes együttélés is: de éppen abban rejlik a magyarság nagy ereje, hogy ezeket az idegen fajtákat mindig magába tudta olvasztani. **A három főfajta különbözősége záloga a nemzet örök életének: tulajdonságaik mindenben kiegészítik egymást és együttesen képviselik mindazt, amit ezzel az egyetlen szóval fejezünk ki legtökéletesebben: magyar.**

Képeink a három fajtának folytonosságáról tesznek tanúbizonyságot. Ne azt figyeljük, hogy a ruházat, a hajviselet néhol talán eltérő: ez természetes is. Nagyon kevés az olyan édestestvér is, aki minden apró részletben tökéletesen hasonlít egymásra. Ezeken a képeken sokszor két-háromszáz esztendő választja el egymástól a ma élő szabolcsi gazdát híres hasonmásától. **Nincs biztatóbb, megnyugtatóbb bizonyosság fajtánk és nemzetünk jövőjét illetően ezeknél a sokszor megdöbbentő hasonlóságoknál.**

A fiatal DEÁK FERENC arcképén már érezzük a haza bölcsének nyugodt, kiegyensúlyozott egyéniségét. A mellette lévő öreg paraszt arcvonásait ugyanezek a tulajdonságok jellemzik

ARANY JÁNOS hasonmását az egyik hajdúsági falu fehérhajú öregjében találtuk meg. Nem csoda: hiszen Arany mindig büszkén hangoztatta hajdú származását

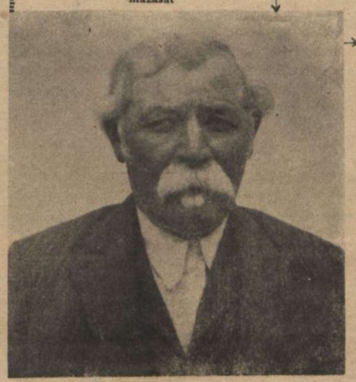

Hajduk fejedelme: vitézlő BOCSKAY ISTVÁN, bécsi udvar réme, szegény magyarok pártolója. Késő unokái, a Hajdúföld jó magyar népe hiven őrzi ma is emlékét

BERZSENYI DÁNIEL, a magyar nemesség költője. Alföldi magyarjaink között akárhány nyugodtan vallhatná magát vérbeli rokonának

CSATÁK AZ ÖT VILÁG

Keleten

Harmincfokos hidegben, vagy iszaptengerré változott vidékeken egyre dúl a kegyetlen csata, a magas északtól a Kaukázus gleccseres csúcsaiig. Sztalin újabb, meg újabb támadásokra kergeti seregeit, amelyek a hosszú orcvonalnak szinte minden pontján megpróbálták már az európai szövetséges nemzetek védelmét sarkaiból kiemelni, de a kísérletek csak irtóztató emberanyag pusztulását, pótolhatatlan hadianyag elvesztését eredményezték eddig. **Timosenko** páncélos offenzivát teverzett ezen a télen, s összeszedett minden tartalékot, ami rendelkezésére állott, a megkevesbedett szovjet-gyárak termeléséből, meg az angliai szállítmányokból egyaránt. Az első napok után, amelyek bizonyos kezdeti sikereket hoztak számára, diadaltól ujjongó jelentéseket röpítettek világgá Moszkvából s azt iratták az orosz lapokkal, hogy nincs már messze az idő, mikor a „fasiszta hordákat kikergetik a proletárok hazájából". Azóta körülbelül **háromezer harckocsit lőttek szét páncéltörők a felmorzsolt támadásokban, vagy pusztítottak el a gyülekezőhelyeken az üvöltve lecsapó stukák bombái a német véderő-főparancsnokság számításai szerint...** Ezért válnak a páncélos támadások mind gyengébbekké a nagy Don-kanyarban s ezért omlanak össze a felmentő kísérletek a bjelijii térségben körülzárt és megsemmisülés előtt álló hadosztályok érdekében. Az utolsó napok jelentései arra utalnak, hogy a harcok súlypontja ismét a délebbre eső szakaszokra tevődött át. A Kaukázus előterében a támadásokat minden nap megújítják a bolsevisták, de hiába, **az osszét hadiút szilárdan német kézen van!** Ma már a transzkaukázusi bolsevista hadsereget is ide próbálják csoportosítani, de nem sok eredménnyel...

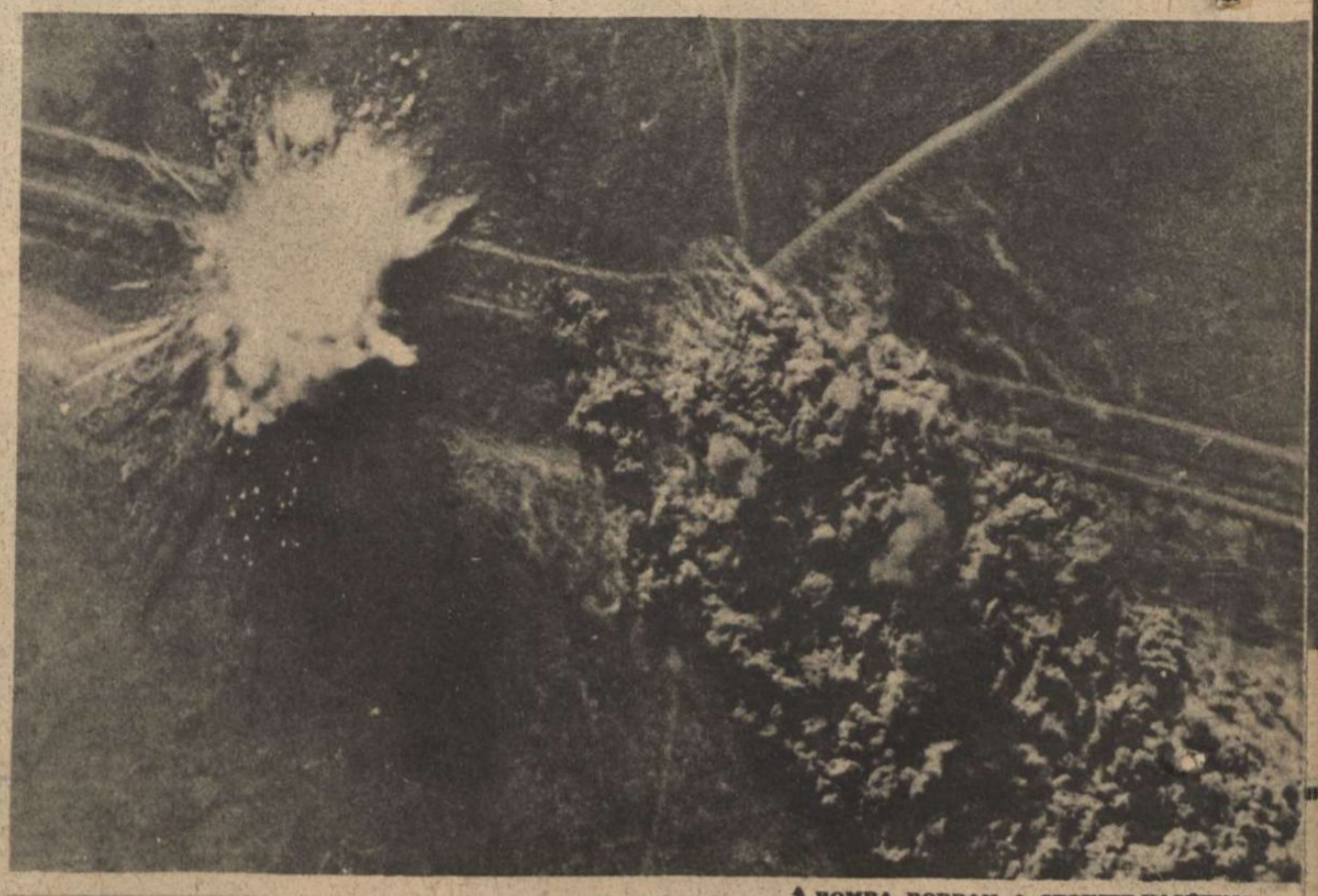

BOMBA ROBBAN A SZOVJET-VASÚTVONAL SÍNJEI KÖZÖTT

Páratlanul érdekes felvétel a szovjet utánpótlási vonalainak bombázásáról. Messze az ellenséges vonalak mögött romolják szét a német bombázók a szovjethadsereg vasútvonalait és ezzel megbénítják a munícióval és élelemmel való ellátást

A HERNYÓTALPAS MOTORKERÉKPÁR,

a német hadsereg új, úttalan-utakra készült közlekedési eszköze,

A KAUKÁZUSBAN,

a járhatatlanságig nehéz utak birodalmában állta ki a próbát a hernyótalpas motorkerékpár. Ahol minden más közlekedési eszköz felmondja a szolgálatot, ott a hernyótalpas motorkerékpár segíti előre a harcolókat

NÉMET PÁNCÉLKOCSI

a szovjetfront középső szakaszán. A nehéz út nem akadály a páncélkocsinak; árkon-bokron keresztül, egyenes vonalban tör előre az ellenség felé

EGY A SOK KÖZÜL...

A szovjetfront középső szakaszán esztelen támadásokat vezetett a szovjet hadvezetőség — nem sok eredménnyel. November 25. és december 15. között csak az egyik szakaszon 1526 páncélost vesztett a szovjet hadsereg...

RÉSZBEN

SZTALINGRÁD FELETT
Hatalmas füstfelhő sötétlik; a német stukák támadása által felgyujtott szovjet ipartelepek égése vigasztalan látvány a szovjet-megfigyelők számára

MAGYAR REPÜLŐK
kitüntetése a szovjetfronton. A magyar pilóták Vaskeresztjeit Korten tábornok adja át. A német hadijelentések a napokban többízben kiemelték a magyar repülők sikeres vállalkozásait

KAUKÁZUS HAVAS BÉRCEI KÖZÖTT
a hegyivadász alakulatok folytatnak nehéz küzdelmet. A méteres hóval fedett lejtőkön sem boldogulnak a szovjet rohamtámadásai a német hegyivadászokkal

GRÁNÁTVETŐ
a Kaukázusban. A hegyi vadászok féleimetes fegyvertársa a gránátvető, mely súlyos veszteségeket okoz az ellenség sorai között

Az atlanti csata

Az angolszász utánpótlás legforgalmasabb útján minden huszonnégy órában betelik néhány szállítóhajó végzete. A hadianyaggal megrakott gőzösök, az Eisenhower csapatainak kiegészítésére küldött emberszállítmányok, az angol szigetország lakosságának szükös élelmezésére elindított gyarmati cikkek igen ritkán érik el végső céljukat. A német tengeralattjáró flotta egységei ott cirkálnak a ködös, viharos tengeren, s a convoyt éjjel-nappal fenyegeti a támadás veszedelme. Hiába változtatják folytonosan az útvonalat, csak egy vékony füstcsík a láthatáron: már gépeik teljes sebességét kihasználva rohannak a gyanús pont felé az U-hajók, a torpedócsőből kirepül a vészes lövedék s néhány perc mulva a hullámokon egy óriás olajfolt mutatja csak, hol úszott az

TELITALÁLAT
az Atlanti-óceánon. Az angol hajó most búcsúzik a napfénytől, hogy leszálljon a brit hajók temetőjébe ... A torpedó robbanásának percében készült ez a felvétel a győztes német tengeralattjáró fedélzetéről.

MAGYAR FU
MAGYAR FI

áruval megrakott gőzös, vagy a csapatszállítóhajó...

A demokráciák hadvezetőségének a háború kitörése óta legnagyobb gondja volt az atlanti csata győztes befejezése. Roosevelt és Churchill számtalanszor megígérték, hogy leszámolnak a német tengeralattjáró hajóhaddal s a szakértők éjt nappal eggyészakasztva keresték e veszedelmes fegyvernem ellenszerét, — hiába. **A havonként elsülyesztett tonnák mennyisége egy percre se csökkent, a német hajógyárak futószalagon gyártják az újabb és újabb típusokat, amelyek már nem csak a partok mentén cirkálnak, de képesek átszelni az óceánt is,** hogy a Szent Lőrinc folyam biztonságosnak hitt torkolatában, Amerika keleti partjainak kikötőiben rohanják meg a még csak rakodó gőzösöket, vagy félig megszervezett karavánokat. Az óceán mélye tele van szétszakadt hajók roncsaival, milliárdos értékeket mar széjjel a sós víz, valahol a sötét és ismeretlen tengerfenéken s az amerikai hajógyárak huszonnégyórás munkanapokkal is csak ötven százalékát képesek legfeljebb pótolni az elpusztult gőzösöknek. S ma már nincsenek „semleges flották" sem, amelyekre a nemzetközi jog különös tiszteletével rátehetnék kezüket a demokráciák admiralitásai: — rablott hajókkal pótolni az elveszetteket...

Az atlanti csata könyörtelen következetességgel halad nem kétséges befejezése felé!

ANGOL [illegible] MARADVÁNYAI
a Csatorna partján. A német [illegible] ágyúk elvégezték feladatukat s a hatalmas [illegible] ismét csend van...

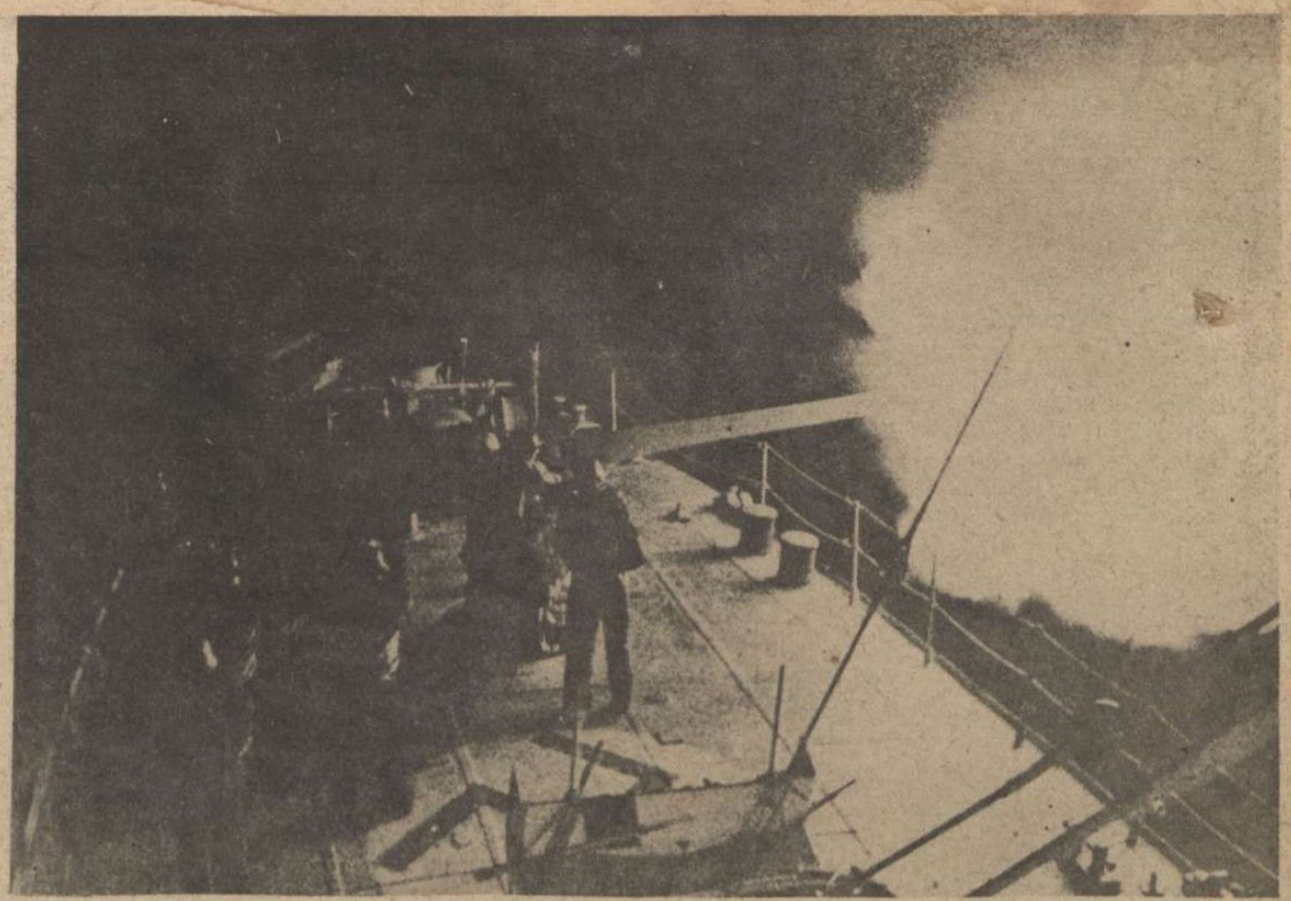

ÁGYÚTŰZ AZ ÉJSZAKAI CSATÁBAN
AZ ANGOL NASZÁDRA

BOMBABIZTOS EGYSZEMÉLYES BETONBUNKER
a Csatorna partján; ezeket a bunkereket az őrszemek számára állították fel

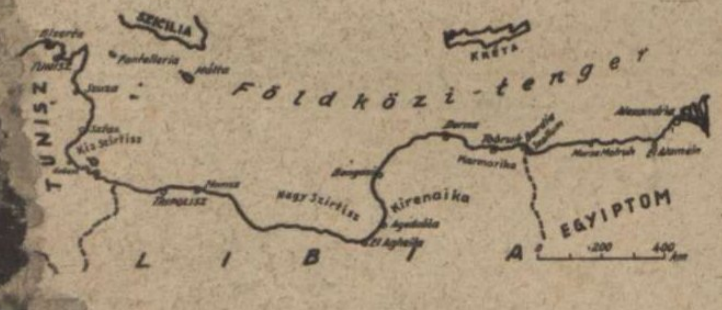

Az afrikai térségben

[illegible]a kezdeményezés egy pillanatig sem csúszott ki a tengely [illegible]advezéreinek kezéből. Kirenaika köves sivatagjában Mont[illegible]olcadik hadserege az utánpótlás egyre ijesztőbb [illegible] kűzdve próbálja sarokba szorítani a „legkiszámít[illegible]abb" generálist, Rommel marsallt, s minden nap, amit [illegible]sapatoknak a kietlen vidéken, a sós kutak, szétrom[illegible]ak közt meg kell tennie, egyre nagyobbra rajzolja a [illegible]elet: mit akar a német tábornagy, mik a szándékai, [illegible] nem áll döntő csatát sértetlen zömével, s nyilván elég[illegible] hadianyagával, amelyhez a megrövidült utánpótlási [illegible] következtében még kiegészítést is jócskán kaphatott? [illegible]alan egérfogót készített számára az angol stratégiát [illegible]ó vezérkar, de a fürge páncélos hadsereg mindegyik-

NÉMET VADÁSZGÉPEK TUNISZ FÖLÖTT
HE 111-es vadászgépek bevetésre indulnak és átrepülnek Tunisz városa fölött

ből kisiklott, s ma is sértetlen. Közben az angol utánpótlási góc szinte elérhetetlen messzeségbe került, — Kairo, Alexandria egyre távolabb van, a Földközi-tengeren a teljes gőzzel Montgomery után futó karavánokból kilövik a legbecsesebb anyagot szállító hajókat, pusztítják a pótolhatatlan tonnát a tengely repülői. Nyugaton nincs semmi öröm... Eisenhower páncélos rohamai sorra összeomlanak, minden ütközet angol-amerikai vereséggel végződik, közben a bennszülöttek is jóllaktak a demokráciák értelmezésében ajándékozott „szabadsággal", néhány törzsfőnök a hegyek közé vonult népével és guerillaharcot kezdett a megszállókkal, az Atlanti-óceán kapujában ott leselkednek a német tengeralattjárók és a megszállott kikötőkbe csak szétzilált, megtizedelt convoyok érkeznek az utánpótlási anyaggal. Bizertába és Tuniszba a keskeny sziciliai csatornán özönlik a friss hadianyag, az embertartalék. Nem így képzelték Londonban és Washingtonban az északafrikai expediciót, amelyet meglepetésnek szántak, s eredményeit ennek a meglepetésnek váratlanságára építették. Ellenállás nélkül akartak végigsétálni a Földközi-tenger déli partjain, de a kirándulás egyre több veszedelmet, egyre elháríthatatlanabb nehézségeket támaszt.

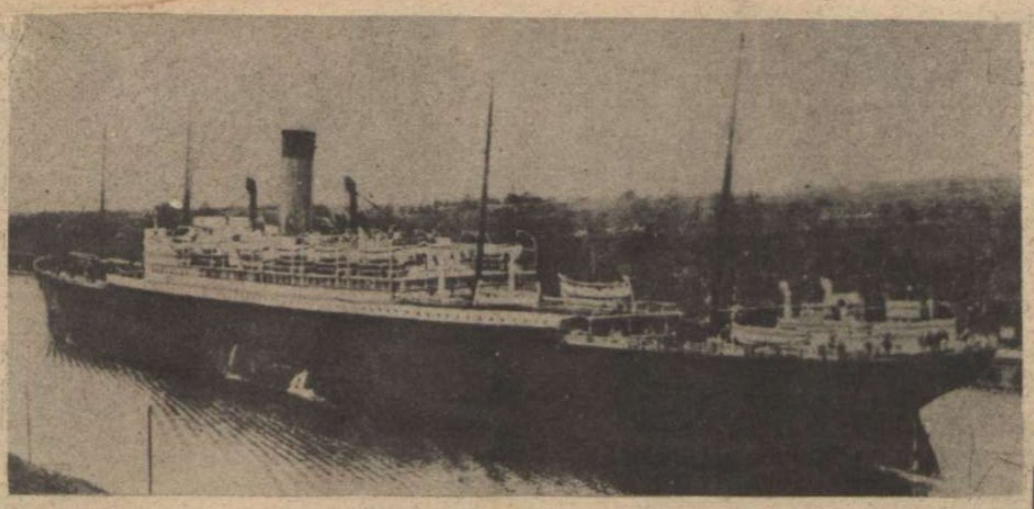

A „CERAMIC"
a britek 18.713 tonnás személyszállító gőzöse, melyet az afrikai csapatszállításoknál használtak fel. Elsüllyedt . . .

A „PRESIDENT CLEVELAND"
nevű 12.526 tonnás angol kereskedelmi hajó is résztvett az afrikai angolszász vállalkozásban. Elsüllyedt . . .

A „SANTA LUCIA"
nevű 9135 tonnás személyszállítóhajó szintén katonákat vitt Afrika partjai felé. Elsüllyedt . . .

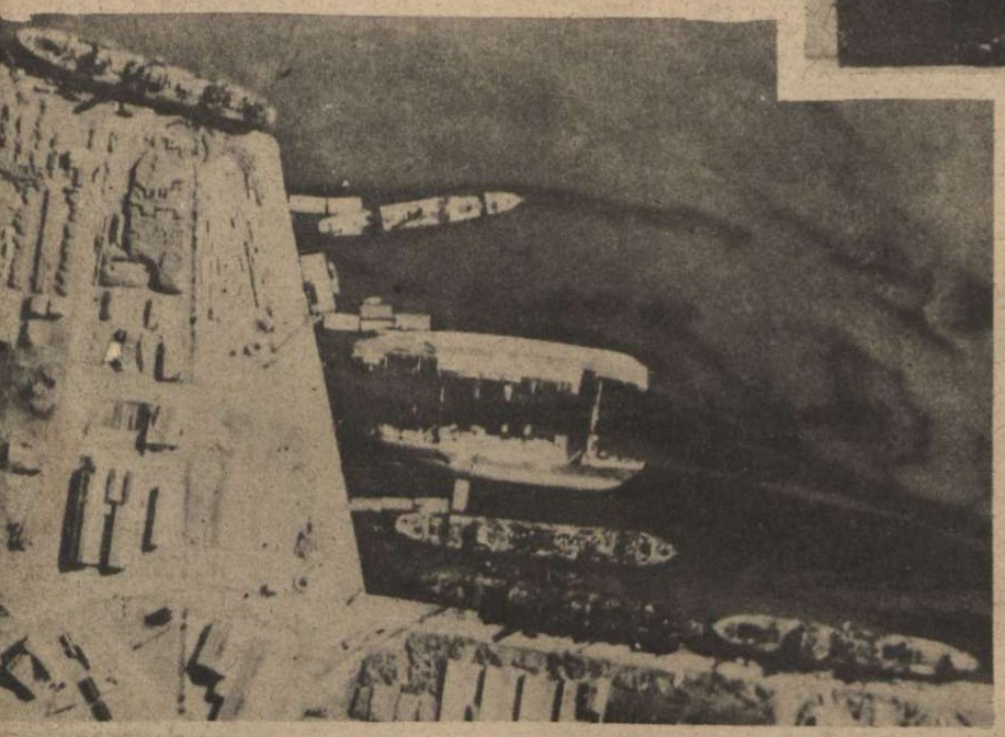

BOUGIE KIKÖTŐJE
a legutóbbi olasz légitámadás után. Az olasz bombázók eredményes munkát végeztek: a kikötőben két nagy gőzös féloldalára dőlve pihen. Előreláthatólag sokáig . . .

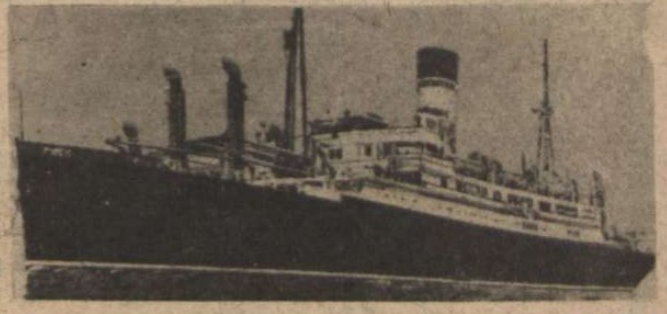

AZ „EXETER"
is csapatszállítóhajó volt; 9360 bruttóregisztertonnát reprezentált a brit kereskedelmi hajóállományban. Elsüllyedt... Egyszerre érthetővé válik Churchill egyik nyilatkozata, mely szerint az afrikai dolog „Roosevelt elnök vállalkozása". Jó, néha átengedni a dicsőséget!...

TUNISZ
utcáin színes, tarka kép fogadta a német katonákat. Az utca képe nem változott, az arab üzleti élet ma is színes és szórakoztató látvány

FELLENDÜLT AZ ÜZLETI ÉLET
Tuniszban; az arab kereskedők szívesen szolgálják ki a jó vevőknek bizonyult német katonákat s a járókelő bennszülöttek is érdeklődve, vidáman veszik körül őket

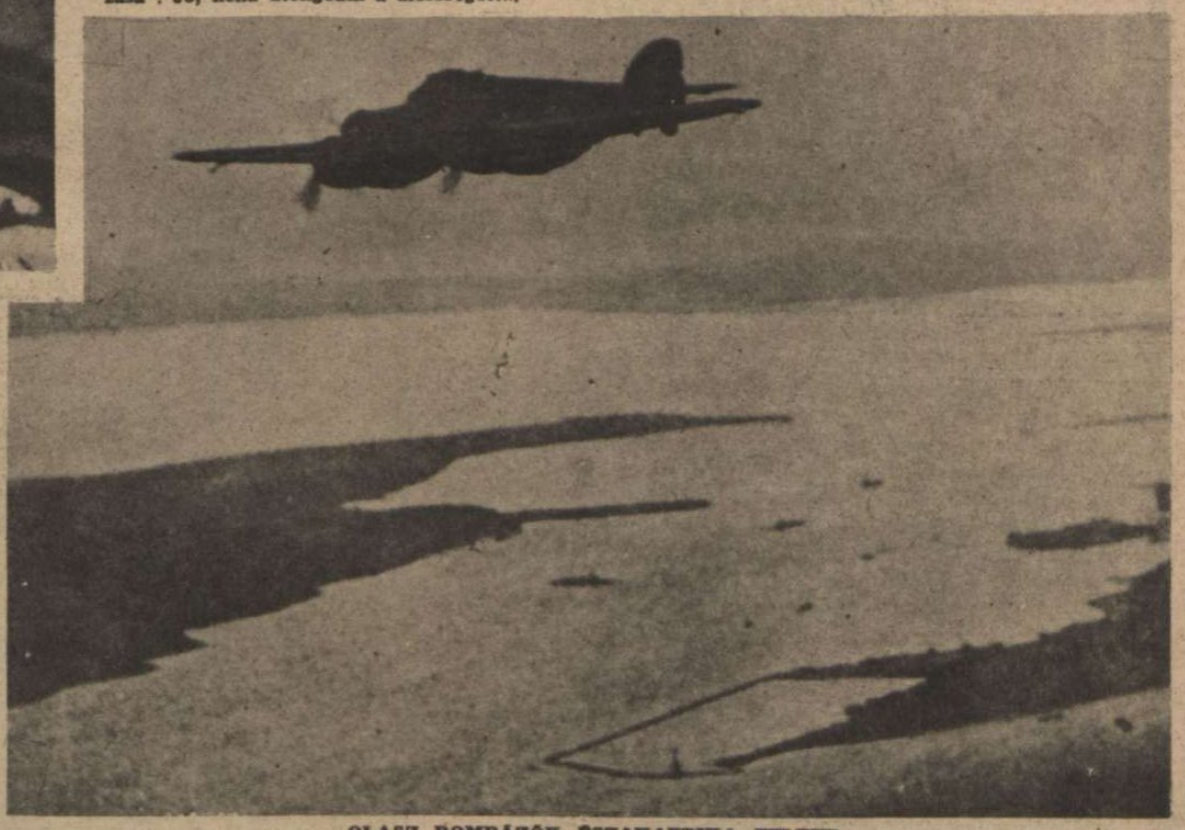

OLASZ BOMBÁZÓK ÉSZAKAFRIKA FELETT

STUKÁK
az afrikai harcokban. A zuhanóbombázók egy ellenséges tábor megrohanásából térnek vissza a repülőtérre. A stukatámadások megzavarják a brit és amerikai csapatok felvonulását és . . .

. . . a német gyalogság és tűzérség előnyomulását segítik. Képünk Tebourba tunéziai város elfoglalása alkalmával készült; a városba vezető úton a német páncéltörő egységek indulnak rohamra . . .

TUNISZ MELLETT
Az elfogott angol katona cigarettára gyujt a német állásban; tüzet a német katona ad szívesen és udvariasan

A Nap-lobogó a Csendes-óceánon

Az Aleuti-szigetektől Ausztrália vizeiig diadalmasan leng a felbecsülhetetlen értékű stratégiai támaszpontokon, kimeríthetetlen nyersanyagforrások fölött a japán haderő Nap-lobogója. Egy esztendő alatt a világ legszegényebb országa túlszárnyalta Amerikát gazdagságban **s ma már nincs hatalom, amely a Tenno népét képes lenne visszaszorítani a „koldus nemzetek" sorába.** Pearl Harbourtól hosszú volt az út Uj Guineáig, s a hősiesség, önfeláldozás csodáit kellett az ámuló világ szeme elé tárni, míg a tokiói császári főhadiszállás jelenthette, hogy a Távolkelet nyersanyagkincsei fölött a japán fegyverek őrködnek, de a nacionalista akarat végbevitte mindezt a csodát. **Az USA flottája, amelyről Knox haditengerészeti miniszter büszkén jelentette ki, hogy legyőzhetetlen s vele nyilt csatában nem mer majd szembeszállni a japán hajóhad, megnyomorítva, offenzív erejétől megfosztva bujdosik a Csendes-Oceán déli sűrű szigetvilágában minden találkozás elől...** Két admirálisa bukott meg egy esztendő alatt, s mindkettőnek látnia kellett a flotta legdrágább egységeinek pusztulását a japán légihaderő bombaesőjének, légi torpedóinak záporában, mielőtt jóformán megpillanthatták volna a láthatár szélén a Nap-lobogós japán csatahajók füstjét.

A hollandindiai szigetvilág paradicsomi gazdagságú földje, amely legbővebben önti az olajat, termi a nyers gumit, — japán kézen van. A támaszpontok, amelyekről ellenőrizhető minden tengeri útvonal, elérhető valamennyi közlekedési zóna, a győztes japánok bevehetetlen erődjei már. Az Indiai-óceán éppen úgy, mint az Ausztráliát tápláló utak a japán búvárhajók és távolfelderítő repülőgépek hatósugarába esnek, Inda határán, percre se szűnő fenyegetésként ott áll egy diadalmas sereg, amely elragadta a brit Imperiumtól Burmát, s Szingapurt... A japán szorgalom és tudás világbirodalmat szervez olyan távolságon, amely a Jeges tengertől az Antarktiszig terjed, minden izma, akarata feszül egy nyolcvanmilliós népnek s ha egyszer ez a birodalom nyersanyagaival, igénytelen munkás népével felkészül az új offenzivára, nem lesz már hatalom, szembeszállni vele s abban az órában megpecsételődik a mohó angolszász imeprializmus végzete az ázsiai térben...

JAPÁN REPÜLŐKÖTELÉK
indul az India—Burma-i határra

A „PRESIDENT COOLIDGE",
az egyik amerikai hajóstársaság 21.936 tonnás személyszállító hajója, a Salamon-szigeteknél folyó hadműveletek során elsüllyedt. Amerikában némi vita támadt a dolog körül; ugyanis Hug Jackson, a hajó korábbi tulajdonosa vádat emelt és a vád nyomán most vitatják, hogy a hajó elsüllyesztése körüli nagy szerepet játszó akna amerikai vagy japán származású volt-e? Hug Jackson vádja a felszínen tartja a kérdést — a „President Coolidge" azonban elsüllyedt . . .

CSITTAGONGOT BOMBÁZTÁK
a japán repülők. A japán rajtaütés súlyos veszteséget okozott az India—Burma-i határon, Csittagong környékén felvonult angol csapatoknak

JAPÁN LÉGITORPEDŐK
a hullámsírba vernek egy amerikai repülőgép anyahajót
(Eredeti kép Tokióból.)

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(18.)

— És ennek... ennek én volnék az apja, te?

— Igen... fiatalúr...

A szőnyeg cirádáit nézte már, szégyellősen.

— Hát... lehet... De nem nagyon hasonlít rám...

— Ez? Szakasztott olyan... Mindenki mondja. Az egész falu, aki csak látta, mindenki. Ó, éppen olyan...

— Hm. Azt hittem, jobban hasonlít. Nnna... nem baj... Hát csak vigyed most már, nehogy sírni kezdjen. Nem szeretem a gyereksírást. Jól van... Vigyed csak...

Nem értette. Hányszor elgondolta magában ezt a napot, a találkozást, amikor megmutatja majd neki a fiát! Mióta itthon volt, s várta idejét, mióta a barakktáborból azon a napon, kis batyujával a hátán távozott, nem gyűlölte már Brandstein Judát. Megbocsátott neki a gyermekért, akit érzett a szive alatt, anyává szelidült, s belebékélt sorsába. Nem lázongott, hogy fattyút fog szülni, a társadalom morálja még elgyűrűző hullamaiban se ért odáig, ahol ő élt. Mások is jártak hozzá hasonlóan, neveltek gyermeket, akinek nem volt apja. Miért legyen másképen önála? Apja ugyan agyon akarta verni, mint ahogy a többieket is megfenyegették ezzel az ítélettel, de végül is nem történt több, mint hogy néhányszor arculütötte az udvaron egy vasárnap este, csúf, hangos káromkodás közben s ő kanyargós visitással védekezett. A szomszédok látták, hallották az erkölcsi felháborodás apai mértékét, segítségére siettek, kivették kezei közül és reggelig rejtegették. Akkor hazament, mintha semmi se történt volna és Risko Ljivák dörmögve rendelkezett:

— Ciberét főzz, nagy fazékkal, mert csak este jövök haza a fűrésztől.

Így élt csendben, készülődött és álmodozott a napról, mikor majd megmutatja a gyermeket... S most azt mondja: nem hasonlít. Ujjal nem ér gyenge kis arcához, nem hajlik hozzá, hogy közelről megnézze.

— Nem hasonlít? — kérdezte suttogva még egyszer. Nem?

— Mondtam... De mindegy... Nézd csak...

Benyult a zsebébe és kivette a tárcát.

— Itt van tíz korona. Ezután majd minden hónapban küldök neked ennyit. Nem azért, mintha járna neked ez a pénz, de én adom... Bár lehet, te lány, hogy nem én vagyok az apja... Ravasz nép vagytok ti! A vénasszonyok kitanítottak, hogy a fattyadat hozzám hozd, mert nekem pénzem van. No, mindegy... Eredj csak... Még sírni talál a kölyök és én nem szeretem a gyerekvisítást.

Falfehéren fordult ki az ajtón. A tízkoronást jobb keze két ujja közt szorongatta, ahogy karjával magához ölelte a pólyát, s a pénz majdnem érintette a csecsemő arcát. Az apró kezek öntudatlanul mozogtak, a vékonyka ujjak hol ökölbe szorultak, hol kinyiltak, mintha a bankót akarták volna megmarkolni. Marusja szeméből nagy kövér könnycseppek peregtek a tarka dunnára s futott, futott az utcán, a nyitott udvarok közt, amelyekről figyelmes szempárok tekintete kísérte: az asszonyoké.

Brandstein Juda is utánanézett az ablakból a szaladó lánynak.

— Hát ez is meg volt, — gondolta. — Nem, az a gyermek egyáltalán nem hasonlít reá... Bár mondják, az ilyen csecsemő senkire se hasonlít. No, mindegy... Havonta küld majd tíz koronát neki, Buxbaum elhozza. Egyszer férjhezmegy s akkor vége... Nem kell az ilyesmivel túlságosan sokat törődni.

— Mit főzzek ebédre?

Buxbaumné nyitott rá. Nem bírta már a kíváncsiságát türtőztetni. Látni akarta: milyen hatást keltett a gyermek, s csalódva állapította meg, hogy elkésett. Brandstein Juda a szoba sarkában, a tükör előtt állt és nagy figyelemmel igazgatta gondosan elválasztott haját.

— Hogy?

— Mit akar ebédre? Akarja, hogy libát vágjak? Tudom, mennyire szerette valamikor.

Csípőre tette a kezét és elérzékenyülten bólogatott. Fején a szőke paróka ide-oda csúszkált, szeme tágra nyílott, mintha egy régi, nagyon kedves emléken andalódnék el. Nézte Judát, finom ruhájában, fényes cipőjében, kemény gallérral és nyakkendővel, ahogy ott állt a szoba közepén, igazi nagyúr, aki valaha, szombatonként az ő asztalánál ült az ünnepi gyertya alatt, bort ivott és mohón nyelte a falatokat: sovány, szegény kis zsidó gyerek. És most itt van... Egy Steinreich ember lett belőle, alkalmazottainak számát se tudja, s ők, valamikori vendéglátó házigazdái most bőkezűségéből élnek. Mire vihette volna nélküle egy olyan slemil kis zsidó, mint Buxbaum Mojse? Semmire... És most, ha a Teremtő megsegíti, őszre két lovat vehet, valóságos vállalkozó lesz maga is.

— Libát? Nem bánom... — mondta vontatottan. — És süssön valami tésztát. Vajasat, azt nagyon szeretem.

Az asszony kiment és az edények csörömpölésén hallott: milyen buzgón fog hozzá, hogy kedvébe járjon.

Gondolatai a csendben, amely körülvette a régi bútorok közt, megint visszatértek Marusjára és a gyerekre. Alapjában véve keserű csalódást érzett. Nem így gondolta ezt. Készült az útra, a találkozásra is, a látványra, amit kiszínezett magában a pólyába csavart gyermekről. Nem volt érzékeny, vagy szentimentális természet, ellentétben fajtájával s a család kapcsai őt soha nem fogták úgy, mint másokat. Tán most gyengült el először életében s maga is csodálkozva hallgatta a hangokat, a félig ködösen, megfogalmazatlanul maradt gondolatokat, amelyek szívében és agyában keltek az úton. Csalódott. Inkább idegenkedve, furcsa taszító érzéssel szemlélte fiát: elsőszülöttjét, egy idegen szolgálótól született gyermekét. Vagy éppen ez volt az oka, ez az idegenség? Az anya, aki nem az ő véréből való vér, mint például Rozele?

Most megpróbálta vallatni magát: hogyan fogadná, ha felesége elébe állna egy napon és azt mondaná, hogy teherbe esett? Nem tudott válaszolni.

Az efajta gondolkozást nem szokta meg, elméje szinte csikorogva tiltakozott a tisztán érzelmi spekuláció ellen. Hogyne, — használta ő eszét, hiszen egész életét, eddigi útját a gazdagság felé éppen elméjének köszönhette. De milyen más egy üzlet összes lehetőségeit számba venni, vagy feldúlni magát az embernek belül!

— Nnno, — mormolta félhangosan, mintegy visszavonulva az önmagával való harc elől, — így van ez...

A töprengésnek egyetlen kézzel meg nem fogható, de nagyon komoly eredménye volt e kurta mondat. Azt jelentette, hogy Brandstein Juda elsőszülött fiával való találkozásán mindörökre leszámolt érzelmi életével. Feladta ezt a gyanús, ingoványos, ismeretlen területet, lemondott róla, nem kívánta használt venni.

Hosszában méregette a szobát és fejét magasra emelve beleszimatolt a levegőbe. Mosolygott, hogy a régi bolt szaga még most is érzik. Élesen kivette orra a hering nehéz emlékét, amely beleitta magát a falakba és áttört a cifra festésen; a petróleum is visszakísértett, tán a döngölt földpadlóból, amelyre annyiszor kicsordult, a legnagyobb vigyázat mellett is.

Ezt a házat akarta Marusjának adni?

Testvérek közt is megér... No, annyit tán nem, de hatszáz koronát biztosan.

Az udvaron megint keresztüljött valaki.

Persze... Hiszen nem csak azért érkezett ő ide, hogy egy vörösbőrű porontyot lásson. Komoly dolga van a faluban: be kell szedni a parasztoktól a bért, amit egykori teheneik, földjeik és házaik használatáért fizetnek, mint valami örökös adót egy türelmes fejedelemnek.

Valamikor nem engedte volna be a tisztátalan ruteneket a házba, a szőnyegre és a finom bútorok közé, de most nagylelkűen intett a szomszédnak, Tarasovics Ivannak, hogy lépjen be.

Jócskán megöregedett, háta meghajolt, s feje a földet nézte, mintha egy elveszett arany, vagy drágakő után kutatna örökké.

Szigorú arcot öltött, elővette a papírost, amelyen rajta volt a tartozás az utolsó fillérig.

— No, elhozta a pénzt? — kérdezte.

— El... nagyságos úr. Két korona hijján. Nem tudtunk eleget összetakarítani, de majd... Jövőre megadom. Vagy egyszer, ha Munkácsra megyek piacba, elviszem... Ne haragudjon.

— Még most is ilyenek maguk? Mi? pattogó szóval. — Mindig el akarják sírr ságukat! Azt gondolják, majd elfelejti a ember, mi?

Kijavította a szót, ami már majdnem a száján. Régen habozás nélkül mondta, büszkén, önmagára vonatkoztatva, megkülön kitüntető rangot. Nem érzett benne se csú ízt, se lenézést. Most belepirult az első szóta bosszankodott magára.

— Deechogy is, pan nagyságos, dehogy gatta fejét a paraszt. — Nem akarjuk letag szen tudjuk, hogy a papíron ott marad a n

— No, hát a papír miatt nem, — mosolyg ügyetlen elszóláson. — Hát rendben van! Szomszé is vagyunk, igaz-e, most az egyszer rendben v Tarasovics Ivan. Egyáltalán nem kell megfizetn két koronát. Nnno! Tartsa meg. Igyék rajta pálir az én egészségemre.

A bocskoros láb előre csúszott, a hajlott hát még jobban meggörnyedt. Nem tudta: mit csináljon a zsíros, nehéz sipkával, amit a kezében tartott, mert meg akarta ragadni Brandstein Juda fehér, hosszú újjait, hogy kezefejét megcsókolja. Hogyne! Két koronát elengedett az adósságból! Két egész koronát...

Ő ott állott, az asztal szélénél, a rojtos, tarka terítőn nyugtatva öklét, a gyarmatosítók örök hetyke tartásában, természetesnek érezve, hogy a bennszülött, akinek elrabolta földjét, betelepedett házába, tulajdonába vette jószágát, asszonyait, munkáját megkövetelte s fölötte minden órában megsuhogtatta terrorja csípős korbácsát, kezéhez alázkodik s megköszöni kegyét.

— De várjunk csak, Tarasovics Ivan! Meg kell esküdnöd a te hited szerint, hogy senkinek el nem mondod. Mert egy óra mulva az egész falu itt könyörög majd a nyakamon és kéri az adóssága elengedését.

— Esküdjek? Mire?

— Hát mire szoktál?

— Mindenfélére. Például a Krisztusra... Vagy Szűzanyára, szent Miklósra, szent Bazilra... Szent Józsefre is...

Dünnyögve sorolta, mint szűk és szegényes választékot, hogy keresse ki közüle, amelyiket éppen legerősebbnek tartja.

— Hát valamelyikre esküdj ezek közül.

— Melyikre?

— Bánom is én! Arra a szent Miklósra tán. Az egy nagy szent nálatok? Várjál csak... Inkább a Krisztusra. És a Máriára is, az úgy jó lesz...

Végighallgatta, aztán kegyesen elbocsátotta.

Ragyogott az arca: két koronával boldoggá tette. A sajátját adta vissza, vagy még azt se, hiszen nem is látta a pénzt, csörgését, ezüstje zenéjét nem hallotta, szeme a király képét nem látta rajta. A pénz nem is volt sehol, csak neki elhitte, hogy két koronát tud adni, ha akar. Az ajándékozás nagy varázsát nem most ismerte meg, de éppen ezen a nem is létező két koronán látta, hogy minden ajándékozott tárgy között a pénznek van a legnagyobb hatása. Száz korona készpénz az emberek szemében nagyobb dolog, mint akár ezer koronás üzlet, ami csak egy év mulva válik bankjeggyé. Ezért marad mindig fölényben velük szemben: nincs fantáziájuk, ha pénzről van szó. Képesek szeretni egy nőt, akit soha nem láttak, de egy kék ezerkoronást nem birnak elképzelni a tenyerükön bizonyos dolgok elvégzése után. Egyszerűen nem hisznek abban, hogy a pénz megjelenik, ha kitartóan idézik, mint régi mágusok a szellemeket.

Hangtalanul nevetett. Látta magát, ahogy ott [illegible] varázspálcával egy nagy város közepén, integet órában[illegible]an lebegő pénz felé, s az emberek ámulatára végzete [illegible]gyek engedelmesen leszállnak a magas[illegible] tömeg a súlyos, de önmagától is földre [illegible]cárt keresgéli a porban.

[illegible] egy liba kétségbeesett gágogása verte [illegible]r békés csendjét: Buxbaumné elcsípte a [illegible]llatot.

[illegible]dját jövök, — szólt be az ajtón, csak el[illegible]libát levágatni.

[illegible]ogyhogy? Maga tán nem meri?

[illegible]szony kerek szemeket meresztett.

[illegible]n? Brandstein Juda, én? Hát hogyan [illegible] Hiszen...

[illegible]gy úgy! — legyintett nevetve. — Persze... [illegible]szen elfelejtettem. No, amiatt nem kell fá[illegible]Vágja el csak a nyakát nyugodtan.

[illegible] Isten a világ felett! — csapta össze kezét a [illegible] kis öregasszony, — maga megeszi a tréflit, [illegible]stein Juda? Jaj, ne is mondja, mert mindjárt [illegible]k.

— Ne legyen magának semmi baja. Nekem sincsen attól a hústól, amit nem a metsző tesz kóserré.

Úgy hátrált, mintha magát Béliált látná az ajtóban s rázta a fejét, hitetlenül.

— Hát bánom is én! Vigye, ha akarja. Ha magának annyira kell.

— De Brandstein Juda! A törvény... a törvény mondja...

Nem tudott belenyugodni, hogy az a fiatalember, aki nem is olyan régen a szombati gyertya előtt imádkozott, homlokán és karján a tefilinnel az ő jámbor urával, most tréflit egyen, szakasztott úgy, mint a sabbeszgojok!

Felragadta a kerekszemű, rikácsoló szárnyast és futva indult, mintha attól félne: Brandstein Juda utána ugrik és személyesen vágja el az állat nyakát. Nem, a világért se mondja el senkinek, hogy milyen törvényszegő ember lett ez a kedves, jámbor fiú... Ki tudja, tán megátkozták a gojimok, azért.

TIZEDIK FEJEZET.

A kocsi zörögve gördült tova a kikopott macskafejköveken, s úgy rázott, mint a rosta. A parasztok szokták így a láng felett a kukoricát csörgetni, gondolta, s eszébe jutott, hogy a pesti fiakkerek milyen lágyan ringatják az utast gumi kerekeiken, a sima aszfalton. Hja, Pest... Az egészen más, mint ez a nyomorult fészek, ahol az ember még társaságot se talál, hiába ül be a kávéházba délutánonként. Csupa fokhagymaszagú zsidó boltos, meg ügynök lármázik az asztalok körül, a pincér bizalmaskodik, az ujságok másnaposak.

— Kéne venni egy fogatot, — ötlött eszébe hirtelen, de mindjárt el is vetette a gondolatot. Azt mondanák: persze, az öreg Groszmann Oziás pénzéből telik neki és pazarolja már a vagyont, amit az apósa egy életen keresztül összegyűjtött.

Mostanában mindig ingerült kedve kerekedett, valahányszor az utcára kitette a lábát. Úgy érezte, lehúzza ez a város, mint egy óriási súly lóg rajta s nem engedi repülni.

Csak otthon volt nyugodt, az öreg házban, amelyet megszokott és megszeretett, vastag falaival, csendes udvarával, szolid jólétével és bő konyhájával. Még gondjait is elfelejtette ott, Jetta asszony és Rozele mellett, pedig voltak nehéz órái pár hétig. A vasútnál nem ment minden úgy, ahogy kellett volna, az egyik bevágásnál hirtelen csúszni kezdett a hegyoldal, a töltést elnyomta és a mérnökök gondterhelt arccal jártak-keltek a munkások közt. Reményi Hugó személyesen jött le megnézni: mi történt, ő is komoran rágta szivarját s ott aludt két éjszaka a bódéban.

Valamit beszéltek, hogy kék márga van a domb alján, amiatt csúszik a föld s meg kell kötni, különben baj lesz, eltolja a hegy az egész töltést, ráomlik, vagy valami ilyes... Őt az egészből nem érdekelte más, mint hogy megreked a munka, egy csomó költség lesz belőle s oda a haszna... Már arra gondolt, hogy Reményi Hugót sarokba szorítja és tárgyal vele a közös kárviselésről, de aztán mégis minden rendbejött. A kubikosok nekiálltak a domboldalnak, belevájták magukat, mint a vakondokok, túrták dühös szorgalommal, míg egy keskeny, mély árkot ástak, jó mélyen, közben pedig betonfalat raktak a töltés mellé is.

Reményi Hugó nagyot fújt, néhányat káromkodott és azzal búcsúzott:

— No, Brandstein úr, mindkettőnknek nagy disznaja volt! Kisülhetett volna ebből olyan botrány, hogy maga is, meg én is megkönnyebbülve érezhetnénk a zsebünket egy pár ezrestől. Örüljön, hogy ennyivel megúszta.

Pár éjszaka gyöngyöző homlokkal ébredt akkoriban, mert azt álmodta, hogy megindulnak a hegyek és erdőstől, sziklástól lassan csúsznak lefelé a völgybe, oda, ahol a barakktábor áll s ő nem tud elmozdulni az asztal mellől, mert a lába gyökeret eresztett a földbe. A kő iszonyú recsegéssel közeledett feléje, eltemette a töltést, a sínek meggörbültek, mint a drótszál s a borzasztó omladék alól csak emberi kezek, vonagló lábak látszottak ki.

Mi bajod? — riadt fel nyöszörgésére Rozele. — Beteg vagy tán, Juda?

— Rosszat álmodtam, — mormogta verejtékes homlokát törölgetve.

— Biztosan sokat ettél este.

— Lehet, — hagyta rá és a másik oldalára fordult.

Persze, az ember, ha fiatal, hamar kiheveri az ilyen apró izgalmakat. Most már nem is gondol rá, hiszen nemsokára szeptember, a fákon, odakint az erdőben rozsdásodnak a levelek, s mire az utolsó is lehull, kész az egész pálya. Jó üzlet volt... S tán legjobb az egészben, hogy Reményi Hugó igen melegen érdeklődött további tervei felől.

— Nem bánnám, ha esetleg együtt dolgozhatnánk ezután is, — mondta búcsúzáskor és jól megszorította a kezét. — Magával, Brandstein úr, könnyű egy üzletben lenni... Igazán nem is gondoltam volna, hogy egy vidéki fiatalemberben ennyi lelemény és rugalmasság van. Kár magáért, hogy itt akarja leélni az életét Munkácson. Itt semmi perspektiva nincs...

Egy fél mondattal sejttette, hogy nem szándékszik ebben a szomorú fészekben megvénülni s szinte hangosan felújjongott, mikor Reményi azt mondta:

— Ha legközelebb Pestre jön, keressen fel. De ne az irodában, mert ott kevés az időm, hogy diskuráljunk. Itt a lakásom telefonja, hívjon fel, talán együtt ebédelhetünk, vagy eljön hozzánk vacsorára. Nem árt magának, ha találkozik néhány emberrel odafent. Hozzánk járnak kitűnő gazdasági tekintélyek, politikusok... Hasznát veheti az ismertségnek. Az ember soha nem tudja. Igaz?

A sors tulajdonképen a tenyerén hordozza. És mi akadálya van, hogy csakugyan Pestre költözzék? Jetta asszony tán, az anyós? Elvégre nem kényszeríti, hogy velük menjen, itthon maradhat az üzlettel, a régi házban, ahol Oziás papa mellett életét leélte. Ők, a fiatalok, majd mást próbálnak.

A kocsis megcsapkodta a zörgőcsontú, vén gebét.

— Happ, happ! — biztatta s a kopott konflis befordult az Ingatlan és Váltóbank elé.

— Folytatjuk. —

MI LENNE HA —

A KARÁCSONYI KIVÁNSÁGOK TELJESEDNÉNEK..?

A MUNKASZOLGÁLATOS

állandó munkanélküliséget szeretne...

A NÉPSZAVA

olyan nagy tüdőt szeretne, amivel újra fel lehetne fújni nagyra a kalapácsos embert...

ALADÁR

szeretne egyszer valóságos vezérigazgató lenni (miközben Bernát lenne a titkárja)...

BERNÁT

vágya, hogy ő legyen egyszer Aladár strohmannja.

A BSZKRT KIVÁNSÁGA

(Ez már teljesedett is.)

A PESTI VILLAMOS UTAS

SZTALINNAK

az álma, sötét erdő, benne egy postakocsi.

A LIPÓT-VÁROSNAK

egy fix beállítású rádió.

A HÁROM ÁRVA KARÁCSONYA

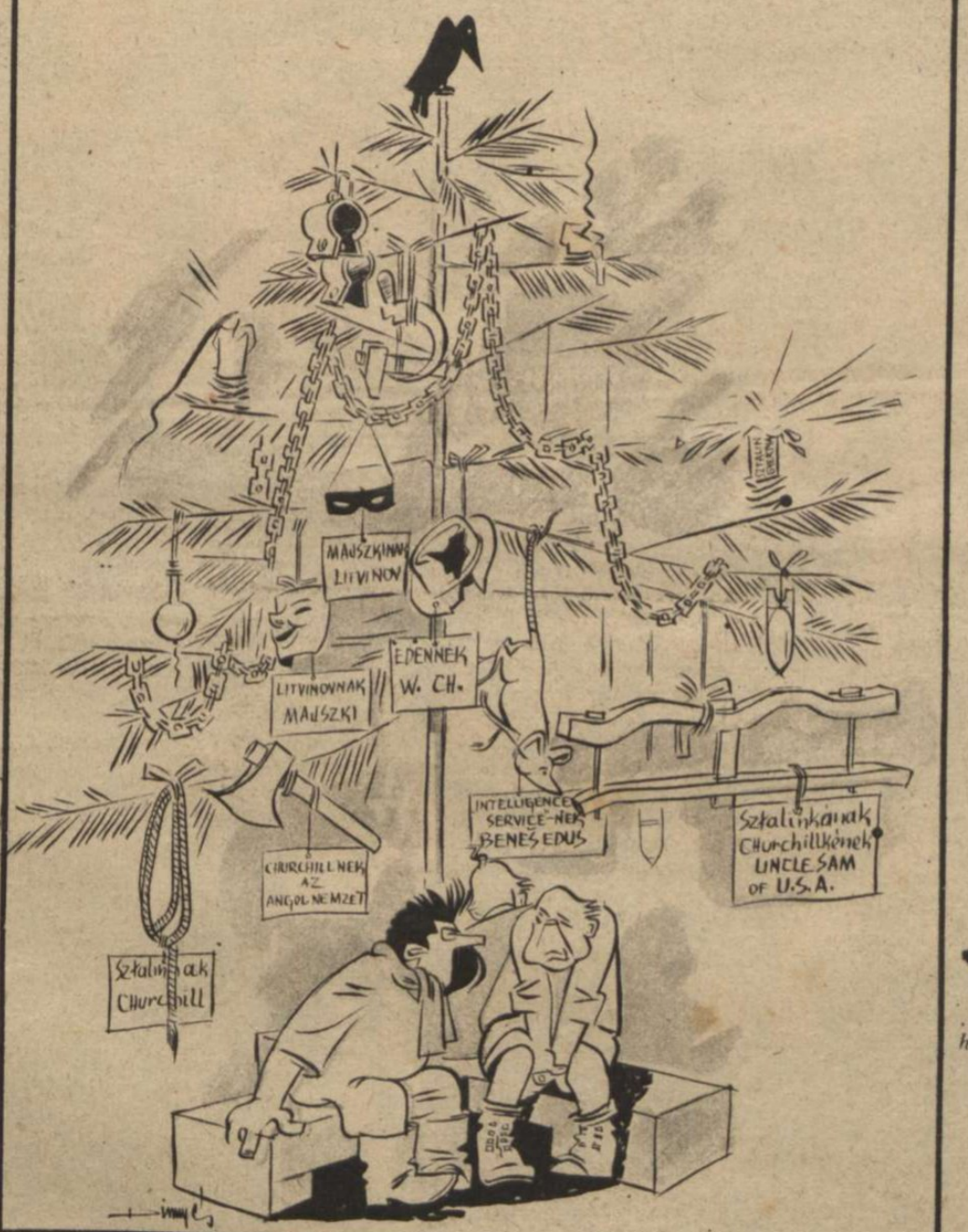

A HOLLYWOODI GÖRL

azt szeretné, ha Egyed írna egyszer róla színházi kritikát.

MISS AMERIKA

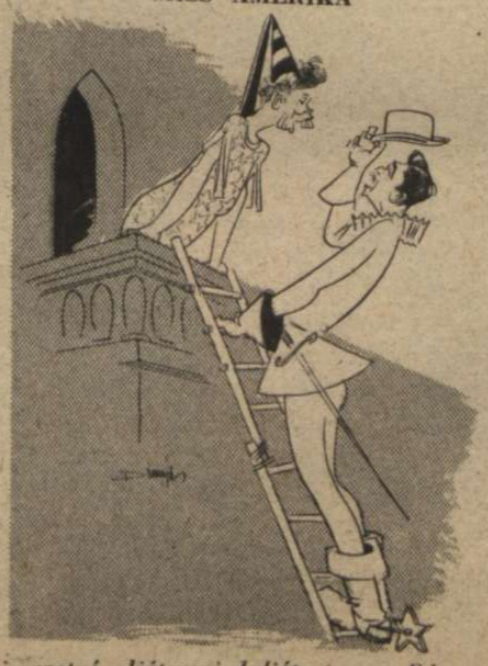

szeretné eljátszani Juliát, persze Eden lenne Rómeó...

CHURCHILL WINSTON

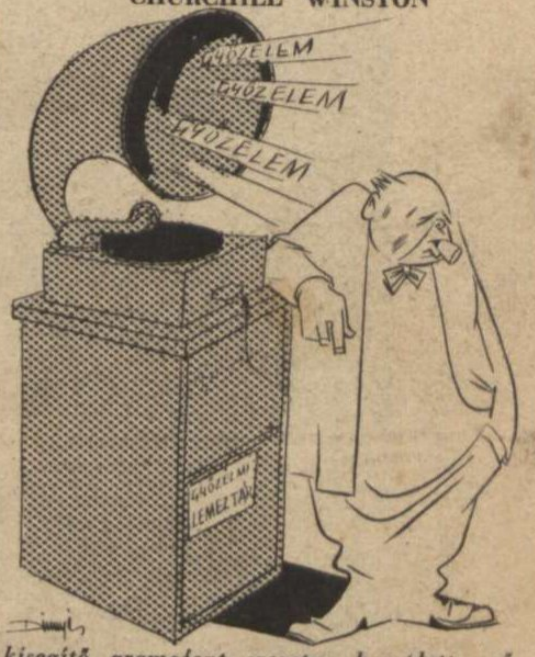

kisegítő gramofont szeretne komplett győzelmi lemeztárral (parlamenti használatra).

A LONDONI RÁDIÓ ÁLMA

... olyan hallgató, aki minden közlésüket elhiszi.

A KARIKATURISTA ÁLMA

Bárcsak utoljára kéne rajzolni krankot.

TUCHTIGKRANK ÉS

vágyát nem rajzoltuk meg, mert Isten hogy teljesedjen...

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 29. Telefon: 132-663, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-ívforgógépén. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

kűldi:
.....
Cím: .....
.....
Tábori posta szám: .....

Magyar Karácsony
(Foto Erdődi)